

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY HÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY HÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Az új magyar püspök

Debrecen, október 5.

Ünnepi harangzugás között vonul be holnap az új püspök a hajdudorogi egyházmegye fejedelemségébe. A fényes ünnepség vallásos jelentőségén fölül nagy, nemzeti jelentősége van a vasárnapi hajdudorogi ünnepségnek. Magyar nemzeti jelentősége, amely éppen azért különösebb figyelmet kíván a vasárnapi ünnepségek részére. Ezért a hajdudorogi templom harangjának szava nemcsak a görög katolikus magyarságnak hirdet megasztos ünnepet, hanem minden magyar embernek, aki a magyarság szeretetét viseli szívében.

Miklós István püspök fölszentelése és beiktatása a magyarság diadalmas lépését jelenti. Elhagyott, tőlünk elhódított magyar lelkek visszanyerését jelenti az új püspök trónfoglalása, amelynek különös súlyt ad a beiktatandó méltóságnak személyisége, aki eddig tett nyilatkozataiban soha sem feledte el vallási, egyházi küldetése mellett hangsúlyozottan fölemlíteni nemzeti, hazafias misszióját, amelynek ő legnagyobb szeretettel és a haza iránt mindenki részéről tartozó kötelességek érzetével akar eleget tenni.

A méltóság megteremtésekor megindult heves nemzetiségi támadások igazol-

ják azt, hogy nemzetiségi okokból szükség volt arra. És szerencsének kell tartanunk, hogy e nemzeti misszió betöltésére olyan férfiut választott ki a király s a kormány, aki multjával, egyéniségével, nyilatkozataival és tetteivel már eddig is igazolását adta annak, hogy e misszió betöltésére valóban a legméltóbb. Azokban, amiket eddig mondott két igen fontos dolog van. Az egyik, hogy a legnagyobb szeretettel, a másik, hogy a magyar nemzet érdekében fogja egyházi hatalmát gyakorolni. Mindezekhez járul még egy harmadik körülmény, amely az új egyházfejedelem működését a legreményteljesebbé teszi. Az új püspök ma megjelent Hajdudorogon s ott olyan szeretettel találkozott, olyan bizalom megnyilvánulással, amely a legbiztosabb jele annak, hogy az új püspököt működésében egyházmegyéjének együttérzése fogja támogatni.

Alakjának daliasságában megnyilatkozva látjuk azt az energiát, amelyre nehézküldetése teljesítésében annyira szüksége lesz, ajkának jóakaró mosolyában, szemének derűs, barátságos tekintetében olvassuk a szeretetet, amelyre egyházmegyéje népének szüksége van. Adminisztratív képességeit, nagy tudását elismerően emlegeti mindenki s életének, működésének eredményei emelik magasra, teszik hitvatottá őt, teszik nevét fényessé.

sok kívánság, óhaj, kérés fog szállani. Egyházának fölemelése, naggyá tétele, a békétlenek megbékítése, a fölforgatott, a föllázított hittestvérek lecsöndesítése vár reá. Hisszük, tudjuk, hogy az új püspöknek ez a sok szeretettel, nagy tudással, jóakarattal sikerülni is fog. És hisszük ugyanakkor, hogy mindig szemei előtt fog lebegni az, amit nekünk mondott tegnap:

„... az új püspökség nemzeti célokat is szolgál”.

E nemzeti célok szentségének ereje hassa át mindig az ő nagy, magyar lelkét. Egyházmegyéje a nemzeti célok megvalósítására különösen vár. Hívei nemzetiségben különbözök s tudjuk, hogy e különbözőséget mennyire kihasználták azok, akik hatalmi féltésből a pápáig vitték áskálódó szavukat. Igazi magyar, igazi egyházi dicsőség lesz a tudás és szeretet eszközeivel az ellenségesség közepette a nemzeti célt szolgálni, azt diadalmas teljesedésbe vinni.

Öméltósága azt is mondta:

— Megakarom győzni egyházmegyémet minden tagját, mivel tartozunk mindnyájan, így ők is a magyar hazának.

E szavakban megjelölte az első magyar görög katolikus püspök a legszebb nemzeti célt, amelyet egyházi maga elé tűzhet.

És az ő szava súlyos nemcsak mint

FIU KALAPOK LEGOLCSOBAN FEKETÉNÉL.

Romhányi a háztetőn.

Irtá: Szini Gyula.

Romhányi a háza tetején ült és sakkozott. Előtte egy kis zsebalaku német könyv volt sakkproblémákkal. Homlokát ráncolta, kezében remegett a kis ébenfekete lovacska és ezt a játékgúrárt olyan nehezen tette le a táblára, mintha életének legfontosabb lépéséről volna szó.

Könnyű, fehér háziruhában volt. Voltaképp ingben és alsónadrágban. Haja kuszált, rendetlen, állán kéthetes szakáll. Körme piszkos volt. Forró délutáni nap tüzött le a vidékre, alacsony zsupfedelekre, itt-ott egy nyaraló fedőszindelyeire és a templom tornyának megbarnult cserepeire. A fővárostól néhány mértföldnyire volt ez a falu és benne a Romhányi bizzar villája, amelynek a tetején terasz volt padokkal.

Benn a fővárosban már mind nyitva voltak a színházak és a szezon elejének ideges készülődésével voltak tele. Egy francia vigjáték bemutatóján már föllépett az új férfi-star. Magas, karcsú, sovány, sokatigérő alak,

akinek beesett arcán és szögletes mozdulatain még meglátszott a vidéki színpadok koplalása és hatása. De az asszonyok már sürin ráirányították a messzelátójukat, vizsgálgatták az arca élet, a szeme beszédes és szerelmes kifejezését, elegáns mozdulatait, karcsú bokáját. A derby-crackek járását nem kísérik olyan figyelemmel, mint ahogy szakértő szemek a páholyokból és a sötét nézőtérről lesték ennek az új, vidékről frissen érkezett Vadnay nevű színésznek az első lépéseit.

És a Kossuth Lajos-utca a déli verőn megett himbálózó, szép asszonyokkal és leányokkal. Valóságos virágzás volt ez, az ősz harsogó tónusaival, meleg, piros és sárga színtelőkkel, egy második nyár, amelynek romlandó, halálra ítélt bájában annyi varázs van, mint egy híres szép asszony utolsó fellobbanásában.

És Romhányi nem volt sehol, sem fenn a színpadon, sem a Kossuth Lajos-utcában. Nem látták sehol londoni szabású ruháját, miérintőn vasalt nadrágját, csalhatatlan izléssel ivelt mellényét és raffinált nyakkendőjét. Eltűnt a szemhatárról szárnyas gallérija, gömbölyített kélzölje, antilop-betétes cipője és tünemény-

szerű sétapálcája, amikkel még tavaly a férfidivatot irányította.

A színház portásánál a levélfiókban hiába várt reá egy tucat rózsaszínű, szerelmes levél. Romhányi nem ment értök. Csak betelefonált a kapushoz:

— Milyen bélyegek vannak a leveleimen? — kérdezte.

— Csupa tizilléres vidéki levél — felelte vissza a kapus.

Ez volt Romhányi utolsó jelentkezése a színháznál. Azóta sem nem látták, sem nem hallották. Az igazgató hiába irt neki, nem kapott tőle feleletet. Még a követői is csukott kapura találtak és eredmény nélkül fordultak vissza. A direktor nem tehetett egyebet, mint-hogy a szerepeket, amelyeket Romhányinak szánt, átadta az új színésznek. Vadnaynak, hogy idején el tudjon velük készülni.

A kávéházban, hová színészek és újságírók járnak, egy héttig egyébről sem beszéltek, mint Romhányi esetéről:

— Megbolondult!

— Nem, nem, egészen okos ember. Nem akar a színpadon megvélni. Dicsősége tel-

Megérkeztek az őszi férfi divatujdonságok,

melyből a legelegánsabb úriöltönyök, felöltők, és átmeneti kabátokat készítek és készítem a legelegánsabb alkalmi ruhákat, u. m.: zsakot, smoking- és szalonöltönyöket, úri emberek részére viselő magyar öltönyöket, bármely korszakbeli díszmagyarruhákat, továbbá vasuti és katonai egyenruhákat.

Ugy tényleges, mint tartalékos tiszték és egyéves önkéntesek szabályszerűen, de a legelegánsabb kivitelben szereltetnek fel.

Prelovsky Andrásnál
Debreczen, Kossuth-u. 4.

egyházfő, hanem úgy is mint törvényhozó. Tagjává lett kinevezetésével az országgyűlés főrendiházának, ahol azokat a szép nemzeti célokat szintén szolgálhatja.

A harangok ünnepi hangja zugjon és zugása töltön be minden magyar szívet. Egy új magyar méltóság foglalja el egyházfőjedelmi trónját, hogy onnan nemzeti célok szentsége nevében kormányozzon. Legegyen kormányzásának sikere oly fényes, amilyen iktatásának ünnepe lesz, s fogadják őt mindenütt oly meleg szeretettel minden időben, mint amilyen szent célok hevítik nemes szívet.

Legyen a harangzugás a magyarság áldást kérő imája megszentelt fejére.

Akatonai követelések

Mindent elintézt a közös minisztertanács

A bécsi legutóbbi közös miniszteri tanácskozás kapcsán beavatott helyen azt beszélik, hogy a hadügyi kormány előterjesztéseinek végleges szövegezése még néhány napot fog igénybe venni. Így a költségekre és a létszámemelésre vonatkozó számadatok, amelyekre a két kormány és a közös miniszterek között megegyezés jött létre, csak néhány nap múlva kerülnek nyilvánosságra teljes bizonyossággal. A delegációktól igényelt nagyobb kiadások főképpen a legutóbbi külpolitikai helyzet és az ez által reánk nézve beállott háborús veszély következményeképpen jelentkeznek. Ami a jövőre szóló hadügyi költségeket és létszámigényeket illeti, arra nézve minden faktornak az volt a törekvése, hogy a hadügyi költségek, de főképpen a létszámemelés csupán a legszükségesebb méretekre szoríttassék és lehetőleg több évre megszólják. A fő érdek az, hogy a nagyobb foku, de elháríthatatlan megterhelés ne egyszerre zuduljon a társadalomra.

A *Reichspost* a tegnapi közös miniszteri tanácskozásról a következőket írta:

jességében hagyja ott a deszkát, elvonul, mint egy király, akinek ideje letelt.

— Ez az igazság. Leiárt a divatja. Már csak egy tucat szerelmes levelet kapott az egész nyáron át, az is csupa vidéki levél. Tájékozatlan és rajongó hajadonok küldhették, akik csak az „Érdekes Ujság”-ból ismerik az arcképét, de soha életükben nem látták a színpadon.

Mindebből a sok zagyva beszédből egy hang sem jutott el Romhányi füléhez. A háza tetején ült és ingujjban sakkozott saiat magával, mint az arabs a pusztában. Ha megunt a harminckét figura játékát, könyveket vett elő, súlyos, vaskos német köteteket, amelyekben nehéz körmondatokba lepkeszerűen finom bölcseségek voltak legombostűzve. Sakk és filozófia, ebből állt Romhányi új élete.

Már a nyáron barátságot kötött egy vézna, kis, öreg emberrel, akinek hosszú, fehér, göndör szakállja jóleső tiszteletet ébresztett benne. Az öreg ur már harminc esztendő óta járta az erdő-mezőt. Korán reggel talpon szokott lenni és fáradhatatlanul taposta a legelhagyottabb ösvényeket. Valamennyi zsebe tele volt ódon könyvekkel. Kant és Hegel mellett héberbetűs szent könyveket melenggett kebelén. Örökké jókedvű, üde, csaknem gyermekes kedélyű emberke volt.

Romhányi egy sétán ismerkedett meg vele és úgy megörült neki, mintha csak valami régi kívánsága teljesedett volna be ezzel. A nyakkendő, nők, szerelmes levelek mellett Romhányit már régóta vonzották a filozófusok írásai. Titkos szenvedélye volt a bölcsel-

A tegnapi tanácskozás középpontjában *Krobotin* lovag hadügyminiszternek nagyszabású jelentése állott a *hadsereg elodázhatatlan szükségleteiről*. A hadügyminiszter behatóan megokolta a hadvezetőség ama követelését, hogy az ujonclétszámot évenként negyvenezer emberrel fölemeljék, továbbá a nehéz tüzéségi anyagra vonatkozó követelést.

Hausz tengerészeti parancsnok utalt a hajóépítések sürgős voltára és a flottaanyag beszerzésének elhalaszthatatlan voltára, valamint a tengerészeti légénység fölemelésének szükségességére.

A két honvédelmi miniszter kiegészítő jelentést tett a *két honvédség fejlesztéséről*.

A hadügyminiszter beható exozéjára élénk vita keletkezett, amelyben több ízben részt vett Hötendorfi *Konrad* báró, a vezérkar főnöke is. A két miniszterelnök elismerte a követelések katonai megokolásának megdönthetetlen voltát, utalt azonban arra, milyen nehézségekkel fog járni az új katonai szükségletek parlamenti elintézése. *Stürgkh* gróf osztrák miniszterelnök utalt arra, milyen legyőzhetetlen akadályok fognak gördülni az új terheknek gyorsított tempóban való elintézése elé. Hasonló értelemben szólt *Tisza* István gróf miniszterelnök is. *Bilinszky* lovag közös pénzügyminiszter, valamint *Zaleszky* lovag osztrák és *Teleszky* János magyar pénzügyminiszter kifejezték a pénzügyi természetű aggodalmaikat és különösen utaltak a rendkívül szűkös pénzvizonokra.

Az elnöklő *Berchtold* gróf külügyminiszternek a külügyi helyzetről való fölvilágosításai után elvi megállapodás jött létre a katonai reformok szükségességéről. azonban az értekezlet katonai résztvevőinek föl fogása elter abban, hogy milyen tempóban valósítsák meg a katonai követeléseket. A katonai résztvevők ugyanis azon az állásponton voltak, hogy a katonai szükségleteket azonnal meg kell valósítani egész terjedelmükben, a többiek azonban azon az állásponton voltak, hogy a második véderőreformot a *két ország pénzügyeinek megfelelően, fokozatosan kell életbeléptetni*.

Erre az ellentétre való tekintettel a tegnapi miniszteri értekezlet még nem is hozott végleges határozatot. Az új katonai terhek-

kedés, amelyhez nem nagyon értett. Nem is ért nagyon rá. Hiába hozatta meg a legdrágább német könyveket, ott sárgultak meg a könyvespolcán, mert minden idejét lefoglalták az asszonyok, oh, az asszonyok! . . .

És végre talált egy öreg embert, akinek hatalmas, domboru homloka mögött — amely olyan volt, mint egy óralap törpetermetű állványon — csodálmivaló és okos rendbe voltak szedve azok a homályos eszmék, amiken Romhányi álmatlan éjszakákon annvit tépelődött. Nem volt az öreg urnak egy szava, egy gondolata sem, amely ellentétben lett volna tetteivel. A sok hazug, képmutató, ferde észjárású, vagy szajkószerű ember után Romhányira nézve valóságos üdülés volt a kedves, gyermekes, őszinte szívű talmudista.

Egyszer, amikor a mezőn jártak és a lélek halhatatlanságáról vitakoztak — Romhányi hevesen és szenvedélyesen, az öreg fölényesen és gunyosan — egy paraszt cseléd jött velük szemben, csecses korszóval a karján. Az öreg ur szívesen állt szóba a paraszttal és különös öröme telt benne, ha egy leánynyal elévdőhetett.

— Hová mégy, Rózszi? — kötött belé a korszós leánya.

— Nem vagyok én Rózszi, hanem Kati — felelte a leány.

— Kinek a leánya vagy?

— A temetői Molnáré — felelte Kati.

— Van-e már szeretőd?

A leány durcásan vállat vont:

— Minek kérdi? — szólt. — Kendet ugy-

sem vállalnám.

nek a költségvetésben való elosztásáról egy későbbi miniszteri tanácskozás fog dönteni.

A tegnapi közös miniszteri értekezlet a napirenden levő tárgyakat *mind teliesen elintézte*. A miniszteri értekezleten létrejött megállapodásról ma jelentést teriesztettek a király elé. Közvetlenül a delegációk összejelése előtt Bécsben új miniszteri értekezlet lesz.

Miklós István püspök beiktatása Hajdudorogon

Az új püspök ünnepélyes fogadtatása

A magyar görög katolikuságnak győzelmű ünnepe van. Fél száz éves küzdelem után sikerült végre az, hogy a keleti szertartású egyesült keresztény hitfelekezet külön a szerbektől, az oroszoktól, oláhoktól, saját külön magyar egyházfőjedelmet, püspökséget kapott.

Hajdudorog egyházmegye történelmileg nevezetes első püspöke Miklós István, október 4-én, szombaton vonult be Dorogra, hogy vasárnap felszentelést, megkoronázást, egyházfőjedelmi jogaiba behelyezést, beiktatást nyerjen a Dorog által neki adományozott s a pápa által püspöki székesegyházzá emelt görög katolikus plébániai templomban.

A bevonulás.

A felszentelés szertartását végző *Drohoboczky* Gyula körösi püspök már péntek este megérkezett. A vasuti állomáson a helybeli papság és Dorog előjárósága *Farkas Győző* főjegyzővel élén lendületes lsten hozottal fogadta. A püspök a fellobogózt diadalkapun át egyenesen a püspöki palotát

— Nem rólam van szó — incselkedett az öreg — hanem erről a fiatal barátomról.

A leány lopva Romhányira pillantott. Napbarnította arcával, amely nagyperemű szalmakalapja alól még férfiasabban sötétlett elő, fényes, fekete, nagy szemével, kivételesen simára borotvált arcával, rövidre nyírt hajával, amelyben ősz szálaknak nyoma sem volt és főként karcsu, rugalmas atléta-termetével Romhányi még mindig a szép férfi példaképe lehetett volna.

A leány elpirult, aztán szó nélkül eljutott. Romhányi hangosan felnevetett és tovább ment az öreg ural. Megint csak a lélek halhatatlanságáról vitakoztak és eközben hosszú utat tettek meg. Észre sem vették, hogy Kati folyton a nyomukban van.

Egyszerre csak Kati nagy elhatározással előresietett és megfogta Romhányi karját:

— Iiur!

Romhányi csak most vette észre a leányt, aki minden ízében remegett.

— Mit akarsz? — förmedt rá nversen.

— Ne haragudjék, ifiur — zokogott fel a leány és nem tudott többet mondani. Rápillantott Romhányira, mint a megtört szemű őz. Könyörgés, vágyakozás, hirtelen fellobbant szerelem égett buzakék szemében nedves fényvel.

— Menj, menj! — mormogta türelmetlenül Romhányi és előre sietett. A leány viszsamaradt, leült az ut szélére és babos kendőjébe rejtette az arcát.

Az öreg ur mindebből alig értett valamit. De amint már messze jártak és egyszer hátra-

Gyapju szövetek legújabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztóhereshedőnél, Debreczen, Róssuth-u. l.
(Első takarékpénztár palotájában.)

lakó püspök-helyettes Jaczkovics Mihályhoz szállott meg.

Szombaton reggel arany napsugaras levegő lengette a másfél kilométeres Kossuth-Lajos-utca kék-fehér, veres-fehér-zöld lobogóit, melyek az utcát szegélyező árbocokról s a házakról köszöntgették a nagy számmal érkezett idegen vendégeket s az ünnepivé öltözöködött város lakosságát. Két diszes diadalkapu várta az egyházfejedelmet felruházva zöld illatos gallyakkal, cimerekkal s hajdu-, nemzeti-szin lobogókkal.

Három mozsárlövés jelezte 10 óra 5 perckor, hogy a vonat beérkezett az állomásra. Nyomban megcsendültek a templomtornyok harangjai, melyek mindaddig zúgtak, míg a püspök kíséretével a székesegyház kapuján be nem lépett. Az állomáson Farkas Győző főjegyző fogadta az összes előjáróság s előkelőség élén. Az első diadal-kapunál Szabó Elemér községi főbíró üdvözölte lendületes szárnyalású beszédében. Innen a menet lassu lépésben haladt a belső diadalkapuiig. Elöl a hajduruhás lovas-bandérium élén Kömerling János nyug. főszolgabíróval, utána a közigazgatási főtisztikár küldöttjei. Ezt követte a püspököt hozó diszes négyesfogat, bakján a püspök huszárával, benne Miklósy István püspök, Kepkovszky János püspöki titkárral, utánuk több mint hatvan urkocsi tele nőkkel és férfi-vendégekkel.

A latin-szertartású templom előtt megállt a menet, a püspök leszállt a titkárával s a templomajtónál egyházi diszbe öltözve várakozó plébános-helyettessel az oltárhoz vonult, ott letérdelve rövid imát mondott s visszamenve kocsjára tovább folytatta útját a belső hármassbejáratu diadal-kapuiig.

Itt az egybesereglett főesperes, esperes s a közeli plébániák lelkészei élén Jaczkovics Mihály püspök-helynök fogadta egyházszínezetű, rövid, velős beszéd kíséretében a bejárat felett diszelve „Áldott ki az Ur

névében jön" feliratra mutatva, — melyre a püspök meghatottan, meleg szavakban válaszolt.

Innen gyalog folytatta útját fehér ruhás hajdu- és nemzeti-szin szallagesokros leányok sorfala között, kik lassan éljenezgették s utjába virágszirmokat szórtak a templomajtóiig. A püspök tizenöt pernyi benntartózkodás, imázás, zoltár éneklés után égő gyertyás, egyházi öltönyös papok vezetése mellett, gyönyörű, előkelő gazdák fehér ruhás leányai sorfala között kíséretével a lelkészi lakba ment.

Dacára a több ezerre tehető néparadatnak, mely a bevonuláson részt vett s a tolongásnak, mely ily esetben nagyon természetes — a rend sehol sem zavartatott meg s baleset nem fordult elő, mely a Balogh László tüzoltó főparancsnok s Áncsán János és más parancsnokok tapintatos és körültekintő buzgóságának köszönhető.

A többi püspök.

Este 6 órakor érkeztek Kassáról Fischer Colbrie Ágoston román katolikus és Ungvárról Papp Antal görög katolikus megyés püspökök, akik a vasárnap felkenés és beiktatásnál Drohobeczky Gyula püspök mellett segédkezni fognak.

Megérkeztek után zenés és daláros fáklyás- és lampionos menet volt a tiszteletükre. Vasárnap Miklósy István püspök százötven terítékű lakomát ad saját palotájában, melynek rendezését Némethi András debreceni vendéglős vállalta magára.

Irodalom

* A Csokonai-kör életkép-pályázata. Október 1-én járt le a Csokonai-körnek az a pályázata, amelyet költői életképre hirdetett. Lőkövits Arthur 300 koronás adományából. A határidőn belül 20 pályamű ér-

fordult, még rövidlító szemével is észrevette, hogy Kati hüségesen követi őket, mint a kutya. Figyelmeztette is rá Romhányit.

Romhányi egy pillanatra visszanezett és látta, hogy a leány megyorsította a lépéseit, szinte rohan feléje. Ekkor aztán Romhányi gyorsan lehajolt és az ut porából felszedett egy követ, megfenyegette Katit, mintha megakarná dobni. Kati ijedten megfordult és most már eszenélkül kezdett futni vissza a falu irányába. Az öreg ur kíváncsian nézett fel Romhányi arcába, amelyet egy keserű, gunyos vonás szinte kettévágott. Ennyi undorodást, fanyar kegyetlenséget még nem látott soha ember arcon az öreg ur.

Romhányi, hogy némi magvarázatot adja különös viselkedésének, megszólalt:

— Vissza kellett kergetnem ezt a bolond leányt, mert ha türöm, nemsokára nvakamon volna a falu minden bolond asszonva és én itt első sorban pihenni akarok.

A „pihenni" szó oly mélyen, oly fájdalmasan bugott ki Romhányi szavaiból, hogy az öreg talmudista egyszerre mindent megértett. A szép férfi keserűségét, aki megöregedett és akinek életéből azontul hiányozni fog ép az, aminek minden dicsőségét, sikerét köszönheti. Romhányi tudni sem akart többé a nőkről, akik szétmarcangolták és otthagyták a porondon csonkán, roskadtan, száz évvel megöregedetten...

Péntek esténként az öreg talmudista meggyújtotta a két szál gyertyát és ilyenkor sokat imádkozott félig hangosan, magában.

A gyertyák fénye meg-meglíbbent, fur-

csa fényeket vetett a fényezett, öreg butorokra, amelyekben a szu percegése hallatszott a nagy csendben, a könnves-polcra, amelyen égszínkéék függöny volt, a peccéses, rozoga, ősi íróasztalra és a kelzöld színű ripsz-diványra, amelynek sötét zugában egy leány huzódott meg. Eszter, a talmudista leánya.

Az öreg mormolása, a szu percegése még mélyebbé, még bánatosabbá tették a szobát. Minden csendnél csendesebb hangulat uralkodott benne. És a libegő, titokzatos fények félhomályából mint valami egészen különös, egészen idegen karbunkulus, az Eszter szeme villogott elő.

Beesett, sápadt, sárga arcán, gyapjas fekete, szinte holtfényű haja alatt csak ezerfényű szeme élt és lobogott. Pillantásának tűzijátékában szinte szírványosan fénylettek a könnyei.

Romhányi az ablaknál állt, feltett kalappal, összekulcsolt kézzel. Nem imádkozott, csak kinézett az utcára, amelynek sűrűsödő homályában parasztok és parasztleányok mentek vödörrel a gémes kuthoz.

Az öreg ur egy pillanatra felvetette a fejét a könyvből. Még az egyhangú imák mormolása közepett is meghallotta a különös, mély sóhajt, amely a szoba egyik végéből a másikba szinte szelte a levegőt. Ez Eszter sóhajtása volt. Az öreg a leányára nézett, aztán Romhányira, aki háttal állt feléje és megint visszafurta a tekintetét a könyvbe és még mélyebben, még bensőbben imádkozott tovább...

kezett az ország minden részéből, a legtöbb természetesen Budapestről és Debrecenből. A pályaművek közül kettőnek, éppen két debreceninek hiányzik a jelítés levele s így bírálat alá nem kerülhet. A bíráló-bizottságot a Csokonai-körnek legközelebb tartandó választmányi ülése fogja a választmány tagjaiból megalakítani.

A Concours Hippique

312 benevezés

Az idei debreceni Concours Hippique egyike lesz a monarchia legsikerültebb lovasjátékainak. Ugy a nevezések aránya, mint a díjak tekintetében messze felülmúlja a budapestit és felébe emelkedett a bécsi őszi sportnapoknak. A külföld és a monarchia legelőkelőbb sportférfiai s legjobb lovasai tisztelik meg ez alkalomból városunkat, ahol olyan társaság jön össze, amelyet egyetlen vidéki város sem tud felmutatni. Sőt Debrecen a Concours Hippique rendezésében a magyar fővárost is messze hagyta s büszkén mondhatja a rendezőség, hogy valósággal világvárosi életet varázsol október 14-től 19-éig ebbe a nagy alföldi városba. Amiórt a legteljesebb elismerés illeti úgy Berg Hermann báró huszároronagyt, mint hű munkatársait Fiáth László báró huszárfőhadnagyot, Hummel Árpád honvédhuszárszázadost és Loránt József titkárt, akik hetek óta buzgólkodnak ezen a bámulatos szép eredményen.

Ma készült el az idei lovasjátékok programja, melyből kitűnőleg 312 nevezés történt a Concours Hippique. És pedig október 14-én, az első napon:

I. Hunter-Show telvérek részére. Urlovasok által lovagolandó. Díj: 1000 korona és 4 tiszteletdíj. Beérkezett 14 nevezés.

II. Hunter-Show belsődi félvér-lovak részére. Díj 1000 korona és 4 tiszteletdíj. Beérkezett 34 nevezés.

III. Hunter-Show nehézsúly alá való lovak részére. Díj: 1000 korona és 4 tiszteletdíj. Beérkezett 18 nevezés.

Délután. IV. Hátaslovak előlövaglása. Díj: 800 korona és 4 tiszteletdíj. Beérkezett 15 nevezés.

V. Híntős fogatok díjazása. Kettős, négyes és több fogatu. Beérkezett 6 nevezés.

VI. Jucker fogatokra. 10 nevezés.

VII. Női hátaslovak díjazása. Beérkezett 21 nevezés.

2. nap. október 15-én délelőtt a lóvásártéren. Kezdeté reggel 8 órakor.

I. Díjugratás. Díj: 600 kor. és több tiszteletdíj. 52 nevezés.

Ugyanaz nap délután 12 óra 15 perckor a lóversenypályán.

II. Drag Hunt Steeple-Chase. (Vadászverseny.) Több tiszteletdíjjal. 16 nevezés.

Ezt követi a Vilmos német császár és porosz király nevét viselő 7. huszárezred versenye.

Délután 4 órakor.

III. Vendég-akadályverseny. Több tiszteletdíjjal és 21 nevezéssel.

3. nap. Október 16-án az ügetőversenypályán 10 óra 30 perckor.

I. Urhölgyek kocsiversenye. Táv. 4000 m. Több tiszteletdíjjal. 3 nevezés.

A lóvásártéren 11 óra 30 perckor.

II. Női fogatok díjazása. 9 nevezés. 12 órakor.

III. Díjugratás. Díj: 4000 korona és több tiszteletdíj. 46 nevezés.

IV. Horse-Show. Díj: 500 korona és több tiszteletdíj. 18 nevezés.

Október 17-én, pénteken: Kirándulás külön-vonaton a Hortobágyra.

Október 18., 19-én: Csoportosított terreplovagló mérkőzés, melyen a hadsereg 36 lovasbiztja vesz részt. Erre külön programot állít össze és ad kia rendezőség.

incselkedett az barátomról. nyvira pillantott. ly nagyperemű asabban sötéttel emével. kivételeal. rövidre nyírt knak nyoma sem mas atléta-termea szép férfi péld

zó nélkül elfutott. evetett és tovább sak a lélek halha- eközben hosszu vették, hogy Kati

gy elhatározással hányi karját:

tte észre a leányt,

edt rá nyersen.

— zokogott fel a mondani. Rápi-

a megtört szemű s, hirtelen fellob-

k szemében ned-

ormogta türelmet-

tett. A leány visz-

ére és babos ken-

alig értett valamit,

és egyszer hátra-

ADOLF

cczen, Kossuth-u. l.

ar palotájában.)

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női blousokat igszebben tisztít

FIÓK ÜZLETEK!

Piacz-utca 42. sz. (Lamprecht palota.)

Arany János-utca 16. sz.

FEUERSTEIN

mosó intézete Piacz-utca 63.

Telefon szám: Főújslet 11-57. sz. Flókuslet 732. sz

A skizma

Monstre-pör a debreceni törvényszék előtt

Az ország lázas érdeklődése fogja kísérni azt a monstre-pört, mely e hó közepé táján veszi kezdetét Debrecenben. A máramarosi skizma-mozgalom főmestere, *Kabalyuk* Sándor és társai állanak az e célra delegált debreceni kir. törvényszék előtt, hogy a magyar állam ellen elkövetett *hüllenség, lázadás és árulás* miatt ítélkezék fölöttük az igazságszolgáltatás illetékes fóruma.

Az ügy, mely körül a vizsgálatot a máramarosszigeti törvényszék vezette, az 1913. évi XXIV. t.-c. rendelkezéséből folyólag került Debrecenbe, a királyi ítélőtábla székhelyére. A vádat azonban *Illés Andor* dr. máramarosszigeti kir. főügyész fogja itt is képviselni, aki a monstre-pör minden fázisát ismeri s tekintve annak nagy anyagát, pótolhatatlan idővesztéseket jelentene, ha új ember kezébe került volna a pör vitele. Mintegy 400 ember fog felvonulni ezen a tárgyaláson, mely előreláthatólag több hétig húzódik ki s egész csomó ügyvédet fog foglalkoztatni.

Nem ez az első skizma-pör, amellyel a magyar bíróságok foglalkoznak, ám annak rugóit, lelkimotívumait soha őszintebben és nagyobb szerencsével bírják fel nem tártak, mint a mai pörben vizsgálatot teljesítő *Brenner* Mihály vizsgálóbíró és *Illés Andor* dr. kir. ügyész. Itt áll előtűnk *Kabalyuk* Mihály, egy volt famunkás, aki a kalandorok elvakultságával, tisztán a rubelekre spekulálva, használta ki nemcsak a szent színódust, de a hívek lelki elfogultságát s *amikor minden oldalról ellenséges szuronyok meredtek az ország lakosságára, árulásra és hüllenségre lázította a tévtanok által megtevesztett ruthén népet.* — De sikerült a vizsgálatnak adatokat szerezni több előkelő osztrák alattvaló ellen is, akik szintén hű és jól fizetett zsoldosai az orosz szentszínódusnak s az egész felvidéket behálózták áruló szervezetekkel. Ezért van a pörnek mintegy 150 vádlottja és 200-nál több tanuja.

Bogdanovics patriarka imakönyvei.

A „*Debreceni Független Ujság*” munkatársának alkalma volt egy közismert máramarosi ügyvéddel: *Klein* Artur dr. értekezni, aki nemcsak ebben az ügyben, de a szintén nagy port vert Iza-vidéki lázadás alkalmával 1905-ben is teljesített védői tisztet. — Igen jellemző és érdekes dolgokat mondott el mint dolgoznak a vallás leple alatt a legveszedelmesebb eszközökkel a skizma kalandorai, anélkül, hogy azok, akiknek felügyelete, ugyszólván segédkezésével folyik az üzérkedés, erről még csak sejtelenül is bírnának.

— Ezerkilencszázötben, mikor a ruthénvidékeket elárasztották lázító iratokkal s több falu lakossága pártütésben tört ki, a csendőrség összeszedte Iza és környéke *cirill-betűs imakönyveit.* Ebben az első oldalon volt beragasztva az orosz cár *arcképe*, majd a következő oldalon egy *ima szövege* ragadta meg a figyelmet.

Kitűnt, hogy a ruthén paraszt lelkét ebből az imakönyvből tévesztették meg az istenházában, ahol sem a magyar király, sem a magyar hazáért soha ima el nem hangzott, mert annak szövege a „*minden oroszok cárja és földje*” felett kérte a legfelsőbb gondviselés segélyét. Így mi sem volt könnyebb, mint a földhöz ragadt, műveletlen és sorsüldözött néppel elhitetni, hogy az „idegen zsarnokok” elnyomják, kizsákmányolják s csak az *Atyuskától várhatnak minden segélyt.*

— Egy napon aztán felzudult a ruthén lázadás s ha idején el nem nyomják, vérbe borul az egész felvidék. Negyven-ötven vádlottból nekem is jutott néhány paraszt.

— Uram, — mondta az egyik értelmebb védencem — ezeket az *imakönyveket a budai püspök szállította nekünk* s ha valakit bűn terhel, ő feleljen, hogy kerültek hozzá ezek a könyvek.

— Másnap felutaztam Budapestre, jelentkeztem kihallgatáson *Bogdanovics* Lucian akkor még budai görög katolikus püspöknél, akinek titkára, *Nedelkovics* Vladimir fogadott. Elmondtam, miért jöttem.

— Öméltósága ma nem fogad! — jelentette a titkár.

— Sajnálom, akkor tanuként fogom beidéztetni a törvényszékhez. Eskü alatt majd el kell mondania az igazat.

— Ez hatott. Bebocsátottak. A püspök az eset fölött mosolygott, majd előhozatott egy imakönyvet. „*Tessék megkeresni a szóban forgó imát!*” — mondta. Mikor pedig kijelentettem, hogy nem tudok cirill-betűket olvasni, maga kezdte átlapozni a könyvet. — Persze, csak elnagyolva.

— *Ugy látszik, Méltóságod keveset forgatja ezt a könyvet?* — jegyezte meg a védő.

Mire a püspök kénytelen-kelletlen, csakugyan *rátalált az inkriminált imára.*

— Kérem, — mondta *Bogdanovics* — itt egy sajnálatos visszaélésről van szó. — Ugyanis Magyarországon egyetlen hely van, ahol cirill-betűkkel készítenek nyomtatványokat. Az ungvári görög keleti püspökség nyomdájában. Ez azonban számunkra semmit sem akar szállítani. *Igy kénytelen-kelletlen Oroszországból vásároljuk híveink számára az imakönyveket.*

— Így esett, — fejezte be előadását az ügyvéd ur — hogy a magyar érzelmeiről közismert püspök eszköze lett egy államellenes izgatás agitátorainak.

Itt meg kell jegyeznünk, hogy éppen ez esetből folyólag, — még *Brankovics patriarka* *Karlócán nyomdát létesített* és azután itt nyomták a görög katolikus és cirill-betűs imakönyveket.

A ruthén akció „sikereiről”.

Ugyancsak előkelő helyről kapjuk a magyar közigazgatás egyik kiváló szerve, a „*felvidéki hegyközi kirendeltség*” eredményes munkálkodásáról szóló jellemző példát. Az ország akkor hangos volt a „*kazárok elleni gyűlölettel*”. Akik a szorgalmas, becsületes és józan ruthén népet kizsákmányolják.

— Meg kell menteni ezeket a „*szerencsétleneket!*” — adták ki a jelszót s *Egán* tanácsos ur védnöksége alatt felállították a máramarosi hegyközi kirendeltséget. Több száz-ezer korona értékű fajmarhát vásárolt az állam, ezeket csekély havi részletek ellenében

kiadta tenyésztésre a ruthéneknek. Pár hónapra aztán az egyik máramarosi birtokos találkozik az utcán egy falusi kazár marhakereskedővel:

— Beszorultunk, ugy-e, a városba? — évődött ezzel — falun már nem lehetett „*seftet*” csinálni?!

— Téved uram, — mondta a kazár — én *nem venni, hanem eladni jöttem.* És megsugom önnek, soha olyan jó üzleteket nem csináltunk, mint mostanában. Az *Egán* méltóságos ur ad a parasztnak egy fajmarhát *havi ötkoronás részletek mellett*, százhusz forintért. Eljön hozzám és mindjárt eladja *hatvan forint készpénzért.* Én sem veszitek, ő sem, így prima az üzlet. . .

Csak az állam dobott ki százezreket anélkül, hogy ennek bárki hasznát látta volna. A ruthén nép *alkoholszenvedelme* pedig olyan mérveket öltött, hogy azt fajmarhákkel megállítani nem lehet s a legörültebb tévtanok hitelre lelek itt, amíg erélyes kézzel állam és igazságszolgáltatás példát nem statuál az enervált ruthén nép felbujtóival szemben.

Erre szolgál tanulságul a legujabb skizma-pör, melyre a törvény, mint ítélőtáblai székhelyet, Debrecen jelöli ki. A monstre-pör tárgyalásán *Tóth* Aurél, a debreceni kir. törvényszék nagykészültségű bírása fog elnökölni, a vádat pedig *Illés Andor* dr. máramarosszigeti kir. ügyész képviseli.

(gy. zs.)

Színház

* **A heti műsor.** (A színházi iroda jelentése.) A szezon érdekes ujdonságai-ból és jeles reprizekből állította össze az igazgatóság a műsort, amely e hétre így alakul: Vasárnap délután: „*Viola, az alföldi haramia*”, népszínmű (mérsékelt helyárrakkal). Este: „*Buksi*”, operett (Kis bérlet). Hétfőn: „*Thurán Anna*”, történelmi dráma B) bérlet. Kedden: „*Tavaszi innep*”, színmű C) bérlet. Szerdán: „*Szegény Jonathán*”, operett A) bérlet. Csütörtök: „*Hajduk hadnagya*”, operett B) bérlet. Pénteken: „*Elvált asszony*”, operett C) bérlet. Szombaton színter kerül először *Szomorj Dezső* új színműve: „*Bella*” A) bérlet.

* **A „Viola” vasárnap délutáni előadása.** (A színházi iroda jelentése.) *Szigethy Imre* „*Viola, az alföldi haramia*” című ktiű népszínművének vasárnap délutáni reprize iránt a legszélesebb körű érdeklődés mutatkozik. Ezt méltán meg is érdemli ez a rendkívül hatásos darab, amely különben is régen nem került már színre a debreceni színpadon. Az igazgatóság teljes egészében és a leg gondosabb szereposztással hozza színre a darabot. Halassi Mariska, Uti Gizella, Fehér Gyula és Kassav Károly játszák a főszerepeket. Igen hálás feladat jut a komikusoknak is, Kassav Károlyon kívül *Madas Istvánnak*, *Rónai Imrének*, *Szalai Gyulának* egyaránt. A jegyeket e reprize is mérsékelt helyárrakkal árusítják.

* **A „Buksi” sikere.** (A színházi iroda jelentése.) A „*Buksi*” ma, vasárnap este negyedszer kerül színre és pedig most Kis bérletben. A *Buksi* rendkívül kedves zeneszámait már városszerte ismerik és ezek is vonzzák a közönséget a színházba, azonkívül, hogy megismerje a pompás darabot is. Egy kitiű bohózat tulajdonképpen a „*Buksi*” meséje, amelyet felszereltek az operett minden hatásos eszközével. Nagyszerű látványosság például az első felvonás fináléja is, a rendkívül színes szerep-

Iskolakötények, Csipkeáruházában, Sas-u. 4. Telefon 12-50

harisnyák óriási választékban, rendkívül olcsón LANTOS

tin-táccsal. Szóval igen változatos élvezeteket szórakozást ígér ez a darab, amelyen mindenki jól elmúlhat.

* „Thurán Anna“. (A színházi irodájának jelentése.) A színház Bartók Lajos nagyhatású történelmi drámájának: „Thurán Anná“-nak felelevenítésével áldoz október 6. emlékének. Az egész drámai személyzetet foglalkoztatja ez a nagyszabású darab, amelynek főszerepeit Károlyi Ibolya, Halassi Mariska, Fehér Gyula, Lajtay Károly és Vándory Géza játsszák. Minden előkészület megtett a színház ahhoz, hogy az előadás sikerét biztosítsa. Az érdekes reprimó A) bérletben kerül előadásra.

* A magyar kinoművészet világszenzációja Fedák Sári első szereplése. Budapesten is háttérbe szorította az összes többi (külföldi) mozgó-képeket. A debreczeni „Apolló-színház“ egyidejűleg Budapesttel, a vidéken először, már hétfőtől kezdve bemutatja Fedák Sári remek művészetét a „Márta“ című darabban. — A Fedák előadások naponta 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Rendes helyárak. Kedvezményes jegyek nem érvényesek. Jegyek 7-62. telefonszám alatt megrendelhetők.

Ujházi Ede tönkrement

A költséges szerelem miatt

Megirtuk, hogy Ujházi Ede hirtelenlül jött nyugdíjazásának titkát a beavatottak abban a viszonyban látják, mely az agg színművészt Csereynéhez, egy nagyváradai válófélben levő és színpadra készülő asszonvhoz fűzi. Azt is beszélük, hogy a mestert egyenesen azért küldték nyugdíjba, hogy jövendőbeli felesége — a válófélben levő asszonv — ne kaphasson nyugdíjat utána.

A Pesti Futár most részletesen megírja, hogy Csereyné miatt mennyire tönkrement az idáig 16.000 korona fizetésű, ezután csak

13.000 korona jövedelemmel rendelkező művész. Igen közelállója a Mesternek így adja elő ezeket az anyagi bajokat:

— Ujházi nagyon rosszul áll pénz dolgában, igen sok pénzébe került a nagyváradai asszony. A nőt Ujházi három év előtt ismerte meg Abbáziában. A mester egyszer lement a lépcsőn a tengerpartra, mire a nő utánaaszaladt, karonfogta és lesegítette a lépcsőkön. — Azóta elszakíthatatlanul szerelmes Ujházi a nőbe, akinek a férje nagyon tisztességes, de rék vidéki könyvelő volt, évi 3000 korona fizetéssel. Cserey Dezsőnek hívják a férjét, Nagyváradon mindenki szereti és tiszteli. — Felesége, aki nem szép, nem is nagyon fiatal, sőt tipikusan vidéki molett, feltűnően öltözködő asszony, már kevésbé népszerű Nagyváradon. Sőt, amikor Ujházival együtt felépett, valósággal ellene voltak a nagyváradiak tüntettek; tüntettek, hogy elbolondítja az öreget és az egészet csak azért teszi, mert hirnővre akar szert tenni. Az öreg Mester, aki állandóan nők között volt, aki be volt oltva szerelem, házasság, hűség és „egy nő után való bolondulás“ ellen, halálos raiongója lett a nagyváradai csinos asszonvnak. Állandóan utazgatott érte, vett neki drágábbnál drágább ajándékokat, nem hallgatott meg semmi elnévelményt, napról-napra küldte a leveleket és kapta a leveleket és küldte a pénzeket, ruhákat, kalapokat, rózsákat, csokrokat, ékszerket Nagyváradra, ahol minden ember, minden gyerek tudta és látta Csereyné kincseit, a fetűnő ruhákban elment sétálni a korzóra, a virágokat kirakta az ablakba, jöttek a levélhordók, sürgönyhordók és csomagkézbesítők egyik a másik után.

Ujházinak volt tizenhatezer koronája a Leszámitoló-bankban. Két év előtt kapta ajándékba negyven éves nemzeti színházi tagsága alkalmából, ezt a pénzt egy fillérig kiszedte Ujházi, a legutolsó 75 koronát két hónap előtt. De ez nem minden. Van egy 20.000 koronás életbiztosítása a Star nevű angol társaságnál, arra volt tizenháromezer korona kölcsöne és most 1913-ban felvett rá uiabb ötez-

ret. Legutoljára egy hónap előtt összeszedett két hónapi előlegben, továbbá a Tisztviselő banktól biztosítási kölcsönben összesen négy vagy ötezer koronát, ekkor hagyta ott Csereyné a férjét s ezzel a pénzzel utaztak el ketten először Bécsbe, Abbáziába. Meg kell jegyezni, hogy Ujházi évek óta a legrendezettebb viszonyok közt élt, alig költötte el jövedelmét, mindig volt felesleges pénze, amíg a nagyváradai csinos molettet meg nem ismerte. Azóta anyagi bajai vannak, egyszerre hat ruhát rendelt a Holzernél, diszesebbnél diszesebbeket.

Csereyné Nagyváradról most Pestre jött, de nem Ujházinál szállt meg, hanem az Excelsior-szállodában, azt mondta a Mesternek, hogy nem megy a lakásába, mert a gazdaszónya egyszer megsértette. Ujházinak van egy Biróné nevű öreg, hetven éves gazdaszónya, tíz éve szolgál nála, maga a szorgalom, becsületesség, jóság. Ellátja és gondozza Ujházit, tisztogat rá, tisztán tartja, ápolja, takarítja a lakást, ott lakik a konyhában és kap ezért havi öt forint, illetőleg tíz évig kapott öt forintot s most, idén felemelte Ujházi hét forintra Biróné gázsiját. Evvel a szegény, öreg, hűséges, odaadó cseléddel vett össze a nagyváradai szépség. Biróné azt mondta neki, hogy mit parancsolgat neki, ő itt csak egy urat ismer, Ujházit, másnak nem engedelmeskedik. Azóta Csereyné nem ment el a Sándor-utca 30/b. alá, nem akart találkozni Birónéval. Ujházi Edét ez a barátság a legteljesebb anyagi romlásba sodorta. Most hozzájött a kegyetlen nyugdíjazási levél. — Ujházinak az eddiginél is kevesebb jövedelme lesz, azonkívül havonta 294 korona törlesztést kell majd fizetnie a biztosítási kölcsön után, két havi gázsiját előre kivette, tartozik a Holzernél és egyéb helyeken is, ma úgy áll a dolog, hogy a legnagyobb magyar művész hetvenkét éves korában súlyos anyagi bajok előtt áll. Ha így megy a dolog, Ujházinak nem lesz miből élnie. Csonkitott jövedelmét elviszlik az előlegek, tartozások, biztosítások, adók és kamatok.

Magyarázat

arról, hogy miért lehet éppen a SCHICHT-«SZARVAS» MOSÓSZAPPANNA a következő mosási eljárásnál a legjobb eredményt elérni:

1. ASCHICHT-«SZARVAS» MOSÓSZAPPAN az összes szappanok között a legjobb.
2. Kiadósága folytán a legolcsóbb is egyúttal.
3. Tiszta voltáért 25.000 koronával szavatolnak.
4. Rendkívül enyhe és konzerválja a szöveteket.
5. Mert ezen szappan maga is könnyen oldódik, tehát a szennyet is könnyen feloldja.
6. Hideg vízben is nagyszerűen lehet vele mosni és meggátolja a szövetek szétesését és összepréselését.
7. A SCHICHT-«SZARVAS» MOSÓSZAPPANNAL való egyszeri átsimítás megfelel más szappannal való 3-4-szeri átsimításnak.
8. A SCHICHT-«SZARVAS» MOSÓSZAPPAN használata által időt, fáradságot és pénzt takaríthatunk meg.
9. Fehéríti a ruhát és feleslegessé teszi a napon való fehéritést.
10. Készítési módja egészen különleges és erre a célra csakis a legjobb nyersanyagok használhatók fel.
11. Gyártásánál évtizedek tapasztalatait használják fel.
12. Ézen szappan tökéletesítésén folytonosan dolgoznak és e célból minden találmányt felhasználnak.

Mindez az «ASSZONYDICSÉRET» mosókivonatra is érvényes.

Hirdetmény!

Aki pénzt, időt és fáradságot akar megtakarítani, kövesse ezen mosási eljárást:

A ruha beáztatása. Csak annyi vizet veszünk, hogy az egész ruhát éppen ellepje és a vízbe annyi «Asszonydicséret» mosókivonatot teszünk, hogy a felkavarásnál habozzék s azután a ruhát éjjen át áztatjuk.

A tulajdonképeni mosás azután csak nagyon kevés fáradsággal fog járni, ha SCHICHT-SZAPPANT, SZARVAS védjegyűt, használunk. Mert minden tisztátalanságot már feloldott az «Asszonydicséret» mosókivonattal és most már csak az szükséges, hogy ezen feloldott szenny a SCHICHT-«SZARVAS» MOSÓSZAPPAN habja által leköttesse. Minden fáradságos dörzsölés és zörmpölés elkerülendő; a ruhába erősen beleevődött foltokat úgy távolítjuk el, hogy a ruhát a foltok helyén mindkét oldalán SCHICHT-«SZARVAS» MOSÓSZAPPANNAL bekenjük és azután összegöngyölve, egy óra hosszáig állni hagyjuk. Ilyen módon minden szennyet könnyen lehet kimosni.

Ha a vízbe, amelyben a ruhát főztük, kevés SCHICHT-«SZARVAS» MOSÓSZAPPANT vagy «ASSZONYDICSÉRET» mosókivonatot teszünk, az nagyon célszerű. Igen fontos, hogy a ruhát bőséges vízben többször gondosan kiöblítsük, a míg az összes, a SCHICHT-«SZARVAS» MOSÓSZAPPAN által feloldott szenny-részecskék el vannak távolítva és az öblítővíz teljesen tiszta marad.

A skizma

Monstre-pör a debreceni törvényszék előtt

Az ország lázas érdeklődése fogja kísé-
ni azt a monstre-pört, mely e hó közepe tá-
ján veszi kezdetét Debrecenben. A márama-
rosi skizma-mozgalom főmestere, *Kabalyuk*
Sándor és társai állanak az e célra delegált
debreceni kir. törvényszék előtt, hogy a ma-
gyar állam ellen elkövetett *hütlenség, lázadás*
és árulás miatt ítélkezzék fölöttük az igazság-
szolgáltatás illetékes fóruma.

Az ügy, mely körül a vizsgálatot a má-
ramarosszigeti törvényszék vezette, az 1913.
évi XXIV. t.-c. rendelkezéséből folyólag ke-
rül Debrecenbe, a királyi ítélőtábla szé-
k helyére. A vádat azonban *Illés Andor* dr. má-
ramarosszigeti kir. főügyész fogja itt is kép-
viselni, aki a monstre-pör minden fázisát ismeri
s tekintve annak nagy anyagát, pótol-
hatatlan idővesztéseket jelentene, ha új em-
ber kezébe került volna a pör vitele. Mint-
egy 400 ember fog felvonulni ezen a tárgya-
lason, mely előreláthatólag több hétig húzód-
dik ki s egész csomó ügyvédet fog foglal-
koztatni.

Nem ez az első skizma-pör, amellyel a
magyar bíróságok foglalkoznak, ám annak
rugóit, lelkimotívumait soha őszintebben és
nagyobb szerencsével bírják fel nem tártak,
mint a mai pörben vizsgálatot teljesítő *Bren-
ner Mihály* vizsgálóbíró és *Illés Andor* dr. kir.
ügyész. Itt áll előttünk *Kabalyuk Mihály*, egy
volt famunkás, aki a kalandorok elvakultsá-
gával, tisztán a rubelekre spekulálva, hasz-
nálta ki nemcsak a szent színódust, de a hívek
lelki elfogultságát s *amikor minden oldalról*
*ellenséges szuronyok meredtek az ország la-
kosságára, árulásra és hütlenségre lázította a*
tévánok által megtévesztett ruthén népet. —
De sikerült a vizsgálatnak adatokat szerezni
több előkelő osztrák alattvaló ellen is, akik
szintén hű és jól fizetett zsoldosai az orosz
szentszínódusnak s az egész felvidéket behá-
lózták áruló szervezetekkel. Ezért van a pör-
nek mintegy 150 vádlottja és 200-nál több
tanuja.

Bogdanovics patriarka imakönyvei.

A „*Debreceni Független Újság*“ munká-
társának alkalma volt egy közismert mára-
marosi ügyvéddel: *Klein Artur* dral értekez-
ni, aki nemcsak ebben az ügyben, de a szin-
tén nagy port vert Iza-vidéki lázadás alkalmá-
val 1905-ben is teljesített védői tiszteletet. —
Igen jellemző és érdekes dolgokat mondott el
mint dolgoznak a vallás leple alatt a legvesze-
delmelebb eszközökkel a skizma kalandorai,
anélkül, hogy azok, akiknek felügyelete, ugy-
szólván segédkezésével folyik az üzérkedés,
erről még csak sejtélemmel is bírnának.

— Ezerkilencszázötben, mikor a ruthén-
vidékeket elárasztották lázító iratokkal s több
falu lakossága pártütésben tört ki, a csend-
őrség összeszedte Iza és környéke *cirill-be-
tűs imakönyveit.* Ebben az első oldalon volt
beragasztva az orosz *cár arcképe*, majd a kö-
vetkező oldalon egy *ima szövege* ragadta meg
a figyelmet.

Kitűnt, hogy a ruthén paraszt lelkét eb-
ből az imakönyvből tévesztették meg az is-
tenházában, ahol sem a magyar király, sem
a magyar hazáért soha ima el nem hangzott,
mert annak szövege a „*minden oroszok cár-
ja és földje*“ felett kérte a legfelsőbb gondvi-
selés segélyét. Így mi sem volt könnyebb,
mint a földhöz ragadt, műveletlen és sorsül-
dőzött néppel elhitetni, hogy az „idegen
zsarnokok“ elnyomják, kizsákmányolják s
csak az *Atyuskától várhatnak minden segélyt.*

— Egy napon aztán felzudult a ruthén
lázaadás s ha idején el nem nyomják, vérbe
borul az egész felvidék. Negyven-ötven vád-
lottból nekem is jutott néhány paraszt.

— Uram, — mondta az egyik értelme-
sebb védecem — ezeket az *imakönyveket a*
budai püspök szállította nekünk s ha valakit
bűn terhel, ő feleljen, hogy kerültek hozzá
ezek a könyvek.

— Másnap felutaztam Budapestre, je-
lentkeztem kihallgatáson *Bogdanovics* Lucián
akkor még budai görög katolikus püspöknél,
akinek titkára, *Nedelkovics* Vladimir fogad-
ott. Elmondtam, miért jöttem.

— Öméltósága ma nem fogad! — jelen-
tette a titkár.

— Sajnálom, akkor tanuként fogom be-
idéztetni a törvényszékhez. Eskü alatt majd
el kell mondania az igazat.

— Ez hatott. Bebocsátottak. A püspök
az eset fölött mosolygott, majd előhozott
egy imakönyvet. „*Tessék megkeresni a szó-
ban forgó imát!*“ — mondta. Mikor pedig ki-
jelentettem, hogy nem tudok cirill-betűket ol-
vasni, maga kezdte átlapozni a könyvet. —
Persze, csak elnagyolva.

— *Ugy látszik, Méltóságod keveset for-
gatja ezt a könyvet?* — jegyezte meg a védő.

Mire a püspök kénytelen-kelletlen, csak-
ugyan *rátalált az inkriminált imára.*

— Kérem, — mondta *Bogdanovics* —
itt egy sajnálatos visszaélésről van szó. —
Ugyanis Magyarországon egyetlen hely van,
ahol cirill-betűvel készítenek nyomtatványo-
kat. Az ungvári görög keleti püspökség nyom-
dájában. Ez azonban számunkra semmit sem
akar szállítani. *Igy kénytelen-kelletlen Orosz-
országból vásároljuk híveink számára az ima-
könyveket.*

— Így esett, — fejezte be előadását az
ügyvéd ur — hogy a magyar érzelmeiről köz-
ismert püspök eszköze lett egy államellenes
izgatás agitátorainak.

Itt meg kell jegyeznünk, hogy éppen ez
esetből folyólag, — még *Brankovics patriar-
ka* *Karlócán* nyomdát létesített és azután itt
nyomták a görög katolikus és cirill-betűs
imakönyveket.

A ruthén akció „sikereiről“.

Ugyancsak előkelő helyről kapjuk a ma-
gyar közigazgatás egyik kiváló szerve, „a
felvidéki hegyközi kirendeltség“ eredményes
munkálkodásáról szóló jellemző példát. Az
ország akkor hangos volt a „*kazárok elleni*
gyűlölettől“. Akik a szorgalmas, becsületes
és józan ruthén népet kizsákmányolják.

— Meg kell menteni ezeket a „*szeren-
csétleneket!*“ — adták ki a jelszót s *Egán*
tanácsos ur védnöksége alatt felállították a má-
ramarosi hegyközi kirendeltséget. Több száz-
ezer korona értékű fajmarhát vásárolt az ál-
lam, ezeket csekély havi részletek ellenében

kiadta tenyésztésre a ruthéneknek. Pár hó-
napra aztán az egyik máramarosi birtokos ta-
lálkozik az utcán egy falusi kazár marhake-
reskedővel:

— Beszorultunk, ugy-e, a városba? —
évődött ezzel — falun már nem lehetett „*sef-
tet*“ csinálni?!

— Téved uram, — mondta a kazár —
én nem venni, hanem eladni jöttem. És meg-
sugom önnek, soha olyan jó üzletet nem
csináltunk, mint mostanában. Az *Egán* méltó-
ságos ur ad a parasztnak egy fajmarhát
havi ötkoronás részletek mellett, százhusz fo-
rintért. Eljön hozzám és mindjárt eladja *hat-
van forint készpénzért.* Én sem vesztelek, ő
sem, így prima az üzlet . . .

Csak az állam dobott ki százezreket anél-
kül, hogy ennek bárki hasznát látta volna. A
ruthén nép *alkoholszervelemé* pedig olyan
mérveket öltött, hogy azt fajmarhákka-
l megállítani nem lehet s a legörültebb tév-
tanok hiteltelre lennek itt, amíg erélyes kézzel állam és
igazságszolgáltatás példát nem statuál az
enervált ruthén nép felbujtóival szemben.

Erre szolgál tanúságul a legújabb skiz-
ma-pör, melyre a törvény, mint ítélőtáblai
székhelyet, Debrecen jelöli ki. A monstre-
pör tárgyalásán *Tóth Aurél*, a debreceni kir.
törvényszék nagykészségségi bírója fog el-
nökölni, a vádat pedig *Illés Andor* dr. mára-
marosszigeti kir. ügyész képviseli.

(gy. zs.)

Színház

* **A heti műsor.** (A színházi iroda
jelentése.) A szezon érdekes újdonságai-
ból és jeles reprizékból állította össze az
igazgatóság a műsort, amely e hétre így
alakul: Vasárnap délután: „*Viola, az alföldi*
haramia“, népszínmű (mérsékelt helyárak-
kal). Este: „*Buksi*“, operett (Kis bérlet).
Hétfőn: „*Thurán Anna*“, történelmi dráma
B) bérlet. Kedden: „*Tavaszi ünnep*“, színmű
C) bérlet. Szerdán: „*Szegény Jonathán*“,
operett A) bérlet. Csütörtök: „*Hajduk had-
nagya*“, operett B) bérlet. Pénteken: „*Elvált*
asszony“, operett C) bérlet. Szombaton szin-
re kerül először *Szomorj Dezső* új szin-
műve: „*Bella*“ A) bérlet.

* **A „Viola“ vasárnap délutáni előadása.**
(A színházi iroda jelentése.) *Szi-
gethy Imre* „*Viola, az alföldi haramia*“ című
kötöny népszínművének vasárnap délutáni rep-
rizé iránt a legszélesebb körű érdeklődés
mutakozik. Ezt méltán meg is érdemli ez a
rendkívül hatásos darab, amely különben is
régem nem került már színre a debreceni
színpadon. Az igazgatóság teljes egészében
és a leggondosabb szereposztással hozza
színre a darabot. Halassi Mariska, Uti Gi-
zella, Fehér Gyula és Kassay Károly ját-
szák a főszerepeket. Igen hálás feladat jut
a komikusoknak is, Kassay Károlyon kívül
Madas Istvánnak, *Rónai Imrének*, *Szalai*
Gyulának egyaránt. A jegyeket e reprizre
is mérsékelt helyárakkal árusítják.

* **A „Buksi“ sikere.** (A színházi iro-
da jelentése.) A „*Buksi*“ ma, vasárnap
este negyedszer kerül színre és pedig most
Kis bérletben. A *Buksi* rendkívül kedves ze-
neszámait már városszerte ismerik és ezek
is vonzzák a közönséget a színházba, azon-
kívül, hogy megismerje a pompás darabot
is. Egy kitünő bohózat tulajdonképpen a
„*Buksi*“ meséje, amelyet felszereltek az
operett minden hatásos eszközével. Nagy-
szerű látványosság például az első felvo-
nás fináléja is, a rendkívül színes szerpen-

Iskolakötények, Csipkeáruházában, Sas-u. 4. Telefon 12-50

harisnyák óriási választékban, rendkívül olcsón LANTOS

tin-táccal. Szóval igen változatos élvezeteket szórakozást ígér ez a darab, amelyen mindenki jól elmulathat.

* „Thurán Anna“. (A színházi iroda jelentése.) A színház Bartók Lajos nagyhatású történelmi drámájának: „Thurán Anná“-nak felelevenítésével áldoz október 6. emlékének. Az egész drámai személyzetet foglalkoztatja ez a nagyszabású darab, amelynek főszerepeit Károlyi Ibolya, Halassi Mariska, Fehér Gyula, Lajtay Károly és Vándory Géza játsszák. Minden előkészület megtett a színház ahhoz, hogy az előadás sikerét biztosítsa. Az érdekes reprimó A) bérletben kerül előadásra.

* A magyar kinoművészet világszenzációja Fedák Sári első szereplése. Budapestben is háttérbe szorította az összes többi (külföldi) mozgóképeket. A debreczeni „Apolló-színház“ egyidejűleg Budapesttel, a vidéken először, már hétfőtől kezdve bemutatja Fedák Sári remek művészetét a „Márta“ című darabban. — A Fedák előadások naponta 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Rendes helyárak. Kedvezményes jegyek nem érvényesek. Jegyek 7-62. telefonszám alatt megrendelhetők.

Ujházi Ede tönkrement

A költséges szerelem miatt

Megirtuk, hogy Ujházi Ede hirtelenlő jött nyugdíjazásának titkát a beavatottak abban a viszonyban látják, mely az agy színművészt Csereynéhez, egy nagyváradi válófélben levő és színpadra készülő asszonvhoz fűzi. Azt is beszéljük, hogy a mestert egyenesen azért küldték nyugdíjba, hogy jóvendőbeli felesége — a válófélben levő asszonv — ne kaphasson nyugdíjat utána.

A Pesti Futár most részletesen megírja, hogy Csereyné miatt mennyire tönkrement az idáig 16.000 korona fizetésű, ezután csak

13.000 korona jövedelemmel rendelkező művész. Igen közelállója a Mesternek így adja elő ezeket az anyagi bajokat:

— Ujházi nagyon rosszul áll pénz dolgában, igen sok pénzébe került a nagyváradi asszony. A nőt Ujházi három év előtt ismerte meg Abbáziában. A mester egyszer lement a lépesőn a tengerpartra, mire a nő utánaszaladt, karonfogta és lesegítette a lépesőkön. — Azóta elszakíthatatlanul szerelmes Ujházi a nőbe, akinek a férje nagyon tisztességes, derek vidéki könyvelő volt, évi 3000 korona fizetéssel. Cserey Dezsőnek hívják a férjet, Nagyváradon mindenki szereti és tiszteli. — Felesége, aki nem szép, nem is nagyon fiatal, sőt tipikusan vidéki molett, feltűnően öltözködő asszony, már kevésbé népszerű Nagyváradon. Sőt, amikor Ujházival együtt fellépett, valósággal ellene voltak a nagyváradiak tüntettek; tüntettek, hogy elbolondítja az öreget és az egészséget csak azért teszi, mert hírnévre akar szert tenni. Az öreg Mester, aki állandóan nők között volt, aki be volt oltva szerelem, házasság, hűség és „egy nő után való bolondulás“ ellen, halálos rajongója lett a nagyváradi csinos asszonynak, állandóan utazgatott érte, vett neki drágábbnál drágább ajándékokat, nem hallgatott meg semmi ellenvéleményt, napról-napra küldte a leveleket és kapta a leveleket és küldte a pénzeket, ruhákat, kalapokat, rózsákat, csokrokat, ékszereket Nagyváradra, ahol minden ember, minden gyerek tudta és látta Csereyné kincsét, a fiatal ruhákban elment sétálni a korzóra, a virágokat kirakta az ablakba, jöttek a levélhordók, sürgönyhordók és csomagkézbesítők egyik a másik után.

Ujházinak volt tizenhatezer koronája a Leszámitoló-bankban. Két év előtt kapta ajándékba negyven éves nemzeti színházi tagsága alkalmából, ezt a pénzt egy fillérig kiszedte Ujházi, a legutolsó 75 koronát két hónap előtt. De ez nem minden. Van egy 20.000 koronás életbiztosítása a Star nevű angol társaságnál, arra volt tizenháromezer korona kölcsöne és most 1913-ban felvett rá uiabb ötez-

ret. Legutoljára egy hónap előtt összeszedett két hónapi előlegben, továbbá a Tisztviselő banktól biztosítási kölcsönben összesen négy vagy ötezer koronát, ekkor hagyta ott Csereyné a férjét s ezzel a pénzzel utaztak el ketten először Bécsbe, Abbáziába. Meg kell jegyezni, hogy Ujházi évek óta a legrendezettebb viszonyok közt élt, alig költötte el jövedelmét, mindig volt felesleges pénze, amíg a nagyváradi csinos molettet meg nem ismerte. Azóta anyagi bajai vannak, egyszerre hat ruhát rendelt a Holzernél, diszesebbnél diszesebbeket.

Csereyné Nagyváradról most Pestre jött, de nem Ujházinál szállt meg, hanem az Excelsior-szállodában, azt mondta a Mesternek, hogy nem megy a lakásába, mert a gazdaszonya egyszer megsértette. Ujházinak van egy Biróné nevű öreg, hetven éves gazdaszonya, tíz éve szolgál nála, maga a szorgalom, becsületesség, jóság. Ellátja és gondozza Ujházit, tisztogat rá, tisztán tartja, ápolja, takarítja a lakást, ott lakik a konyhában és kap ezért havi öt forint, illetőleg tíz évig kapott öt forintot s most, idén felemelte Ujházi hét forintra Biróné gázsiját. Evvel a szegény, öreg, hűséges, odaadó cseléddel vett össze a nagyváradi szépség. Biróné azt mondta neki, hogy mit parancsolgat neki, ő itt csak egy urat ismer, Ujházit, másnak nem engedelmeskedik. Azóta Csereyné nem ment el a Sándor-utca 30/b. alá, nem akart találkozni Birónéval. Ujházi Edét ez a barátság a legteljesebb anyagi romlásba sodorta. Most hozzájött a kegyetlen nyugdíjazási levél. — Ujházinak az eddiginél is kevesebb jövedelme lesz, azonkívül havonta 294 korona törlesztést kell majd fizetnie a biztosítási kölcsön után, két havi gázsiját előre kivette, tartozik a Holzernél és egyéb helyeken is, ma úgy áll a dolog, hogy a legnagyobb magyar művész hetvenkét éves korában súlyos anyagi bajok előtt áll. Ha így megy a dolog, Ujházinak nem lesz miből élnie. Csonkított jövedelmét elviszik az előlegek, tartozások, biztosítások, adók és kamatok.

Magyarázat

arról, hogy miért lehet éppen a SCHICHT «SZARVAS» MOSÓSZAPPANNA a következő mosási eljárásnál a legjobb eredményt elérni:

1. ASCHICHT-«SZARVAS» MOSÓSZAPPAN az összes szappanok között a legjobb.
2. Kiadósága folytán a legolcsóbb is egyúttal.
3. Tiszta voltáért 25.000 koronával szavatolnak.
4. Rendkívül enyhe és konzerálja a szöveteket.
5. Mert ezen szappan maga is könnyen oldódik, tehát a szennyet is könnyen feloldja.
6. Hideg vízben is nagyszerűen lehet vele mosni és meggátolja a szövetek szétesését és összeprésését.
7. A SCHICHT-«SZARVAS» MOSÓSZAPPANNAL való egyszeri átsimítás megfelel más szappannal való 3—4-szeri átsimításnak.
8. A SCHICHT-«SZARVAS» MOSÓSZAPPAN használata által időt, fáradságot és pénzt takaríthatunk meg.
9. Fehériti a ruhát és feleslegessé teszi a napon való fehéritést.
10. Készítési módja egészen különleges és erre a célra csakis a legjobb nyersanyagok használatnak fel.
11. Gyártásánál évtizedek tapasztalatait használják fel.
12. Ézen szappan tökéletesítésén folytonosan dolgoznak és e célból minden találmányt felhasználnak.

Mindez az «ASSZONYDICSÉRET» mosókivonatra is érvényes.

Hirdetmény!

Aki pénzt, időt és fáradságot akar megtakarítani, kövesse ezen mosási eljárást:

A ruha beáztatása. Csak annyi vizet veszünk, hogy az egész ruhát éppen ellepje és a vízbe annyi «Asszonydicséret» mosókivonatot teszünk, hogy a felkavarásnál habozzék s azután a ruhát éjjen át áztatjuk.

A tulajdonképeni mosás azután csak nagyon kevés fáradsággal fog járni, ha SCHICHT-SZAPPANT, SZARVAS védjegyűt, használunk. Mert minden tisztátalanságot már feloldott az «Asszonydicséret» mosókivonattal és most már csak az szükséges, hogy ezen feloldott szenny a SCHICHT-«SZARVAS» MOSÓSZAPPAN habja által leköttesse. Minden fáradságos dörzsölés és zörmpölés elkerülendő; a ruhába erősen beleevődött foltokat úgy távolítjuk el, hogy a ruhát a foltok helyén mindkét oldalán SCHICHT-«SZARVAS» MOSÓSZAPPANNAL bekenjük és azután összegöngyölve, egy óra hosszáig állni hagyjuk. Ilyen módon minden szennyet könnyen lehet kimosni.

Ha a vízbe, amelyben a ruhát főztük, kevés SCHICHT-«SZARVAS» MOSÓSZAPPANT vagy «ASSZONYDICSÉRET» mosókivonatot teszünk, az nagyon célszerű. Igen fontos, hogy a ruhát bőseges vízben többször gondosan kiöblítsük, a míg az összes, a SCHICHT-«SZARVAS» MOSÓSZAPPAN által feloldott szenny részecskék el vannak távolítva és az öblítővíz teljesen tiszta marad.

Náczi bácsi nyugalomba megy

*

Vannak emberek, akik örök küzdelemre születtek, mégis gond nélkül, elégedetten, derűs mosollyal járják végig a küzdelmek útját. Ilyen pompás teherhordója volt az életnek a „közkedvelt Náci bácsi”, a „Hungária-kávéház” reggeli fizetője, a hétfő és pénteki napok behelyettesített főpincére. Sajátos keserű humorával, legégetőbb gondolatai, megrokkant testének fájdalmas sajtásai közepett is örök derűt keltett maga körül. Csak szive volt, epéje, idege csak a saját maga gyöttrésére.

Már régen megrokkantak a lábizmai és súlyos reumátikus fájdalmak gyötörték, mégis családja előtt rejtgette, palástolta tehetetlenségét. Imádták családját s boldog volt, ha mindenikük számára szerezhetett valami örömet. Ötvenkét évj verejtékes, nyugtalan munka, kínos éjjelezés után nem is szerzett egyebet, mint azt az önmegnyugvást, hogy apai kötelességét teljesítette.

— Tizenöt gyermekem volt; hat fiú és hét leány van ezek közül életben. A legkisebb tiz esztendő. Valamennyit tisztességesen felneveltem, taníttattam és kiházasítottam. És boldog vagyok, mert nem lettek háládatlanok... most hogy nem bírom tovább a strapát, a gyermekek végzik majd helyettem is a munkát...

És jóságos fejét, a munka alatt begörbült vállait lehorgasztva, mély rezignációval ismétli:

— Hát mit csináljak? ... Ha nem lehet másképp! ... Mit csináljak ...

Pedig tíz éves kora óta dolgozott. Egy kis Soltmezei faluból Apostagról került a fővárosba és beállt borfiúnak. Ettől kezdve maga neveltette és tartotta el magát. Budapest, Balatonföldvár, Losonc, Kassa, ezek voltak életének megálló állomásai, amelyek után Debrecenbe érkezett. 1885. óta járta itt a verejtékezés útját. Azóta már nemcsak 13 gyermeket, de ugyanannyi unokát is felnevelt. Nem csoda, ha most, mikor végére ért mindezeknek, kissé fáradt és nyugalomba vágyik...

Tisztelői és a „Hungária” törzsvendégei minden lehetőséget elkövetnek, hogy kellemes emlékekkel távozzék Debrecenből, ahol nemcsak ifjuságát, életerejét vesztette, de anyagi gondok is nehezítik távozását... Megérdemli, hogy a mosolyt megmentsük barázdás orcáján.

Sport

DTE—DNySC. bajnoki mérkőzés. Vasárnap délután fél négy órai kezdettel a nagyerdői sport-téren lesz megtartva a mérkőzés. A mérkőzés érdekességét és izgalmasságát az is biztosítja, hogy a legutóbbi bajnoki mérkőzésen a DTE. csak 3:2 arányban tudta a lelkesedéssel játszó Nyomdászokat legyőzni. A Nyomdászok a mostani mérkőzésre is erősen készülnek és azon lesznek, hogy a tavalyi formájukat megtartsák. A DTE. szintén lényegesen megerősödött az idén és idáig minden mérkőzésnél győztesként szerepelt. Tehát minden jel arra vall, hogy a közönségnek vasárnap egy izgalmas és szép mérkőzésben lesz része. — A bajnoki mérkőzés előtt a DTE. II. és a DNySC. II. tart barátságos mérkőzést.

— **Páholypok a Concours-Hippiquere.** Az október hó 14., 15., 16., 18. és 19-én tartandó Concours Hippique még kaphatók páholypok Békés Lajos főtéri férfi-divat üzletében. Az előjegyzett páholypok e hó 7-éig kiváltandók annál is inkább, mert a páholypok kereslete oly nagy, hogy az intézőség a 7-éig ki nem váltott páholypokat az újabban jelentkezőknek adja ki. A Concours Hippique részletes és bő tájékoztatást nyújtó programja f. hó 7-től minden tözsdében kapható lesz. Ugyanígy a tözsdékben kaphatók az október hó 17-iki Hortobágyi kirándulásra is a jegyek.

— **Rossz gyomor** nem csinálhat jó kedvet; az ember elveszti munkakedvét és végül igazán képtelenné lesz a dologra. De van egy út, hogy ettől a bajtól biztosan megóvjuk magunkat. Használjuk az egy emberöltő óta elismert **Ferencz József-keserűvizet.** Több mint egy negyedszázaddal ezelőtt a királyi tudományos egyetem belorvosi klinika vezetőse már a következő feltűnő esetről tesztelt: Betegünk fiatal ember, ki fél év óta szenved krónikussá vált gyomor- és bélhurutosan. Mivel az utolsó három nap széke épen nem volt az ifjunak, kísérletként egy pohárnyi termésketes **Ferencz József-keserűvizet** adtunk neki. Csakugyan alig két óra múlva megvolt az eredménye és a páciens a következő reggelen tényleg egészen megújulva érezte magát. Ezután még 5 napon át reggelenként adtunk **Ferencz József-vizet** és a hatodik napon az étvágyhiány már egészen megszűnt és vele együtt a gyomorfájdalom is csökkent! — Gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerkereskedésekben kifejezetten valódi **Ferencz József-keserűvizet** kell kérni és ehelyett semmi más nem kell elfogadni. Vigyázzunk a vignettára és felírásra; ahol pedig nem kapható, ott forduljunk levelezőlap után egyenesen a **Ferencz József-gyógyforrások** szétküldési-igazgatóságához Budapest. (I. ker. Kelenföld.)

HIREK

A király névnapján

*

Ősz uralkodónk patriarka alakja az egész művelt világ érdeklődésének s az egyetemes emberiség kegyeletének ugyszólván a közép-pontjában él. A száznyelvű világsajtó minden alkalmat megragad, hogy vele foglalkozván, az iránta érzett pietásról a csodálat és a hódolat hangján tanuságot tegyen.

Emberi, férfiúi és fejedelmi erényei köztudattá váltak egyértelműleg az összes fajnépek gondolkodásában s érületében. Földünk államszervei benne tisztelik a békesség egyik legszilárdabb oszlopát és a civilizáció érdekeinek leghathatósabb oltalmazóját.

A bizalom és a hálaérzet e hódolati szimfóniája ma ünnepélyesen zendült ismét föl, hogy I. Ferencz József névnapját üli, emlékezetesebb esztendőre esik ez ünnep, mert királyunk az imént töltötte be 83-ik életévét s most közeleg trónralépésének 65-ik évfordulójához.

Oly kiváltság ez, mely a gondviseléstől csak kivételesen, a történelem választottjainak juthat.

Nemzeti történetünk multiában a legtovább élt királyok eddig csak 40—48 évig uralkodhattak. Ilyen volt Róbert Károly, Nagy Lajos, Hunyadi Mátyás, Zsigmond, a Habsburgi házból I. Lipót és Mária Terézia. A világhistoria nesztori pálmája csak látszólag XIV. Lajosé, aki hetvenkét éven át volt francia király. De idejéből nem számít a kiskorúságára esett tizenöt év, mikor helyette a gyámjai uralkodtak régensek gyanánt. A vitathatatlan elsőség fölötté I. Ferencz Józsefet illeti, mert ő 18 éves korában nagykorusítva lépett a trónra, felségjogait azóta szünet nélkül gyakorolja, közel két emberöltőn át. Már a nagyapáinkat látta alattvalóul egykor s kettős jogarát ma a dedunokák fölé is kiterjesztheti.

De korszakos is ez a rendkívüli pálya. — Mert egybefügg az új Európa kialakulásával s döntő tényező volt abban, hogy régi kettős monarchiánkból az új Ausztria gazdag iparos állam gyanánt és az új Magyarország századok óta nem látott lendületben kifejlőd-hessék.

I. Ferencz József életcélul választotta magának ama történeti föladatot, hogy a két állam között, amyi százados küzdelem után végre nyugalmat, békét teremtsen, érdekeiket megégyeztesse s összefogó erejük nagyhatalmi súlyát a világpolitika mérlegén a békés egyensúly s a civilizáció javára érvényesítse. —

Ez uralkodó program lényegileg sikert aratott összes vonatkozásaiban. De a leghathatósabb tényezőt a siker biztosításához I. Ferencz József uralkodó egyéniségében bírtuk. Lovagias jelleme, egyenesen gondolkozá-

Biomaláta. Biomalz

kitűnő, jóízű és emellett olcsó táp- és erősítő szer mind- azok számára, akik erősítésre és felüdítésre szorulnak. Németországban a legerjedtebb és legkedveltebb erősítő szer. Az ára gyógyszertárakban és drogériákban dobozonként K 1.30 és K 2.50.

sa, nagy igazságszeretete s fáradhatatlan munkakedve szilárdul megalapozták tekintélyét, jószívűségével, vonzó tapintatával és önmagán kemény fegyelmet tartó kötelességszerzetével osztatlaná tette a hozzá való közbizalmat.

Ilyen fejedelmi tulajdonságok kellettek ahhoz, hogy a kiegyezési politika, 1867. óta annyi pártellentét közepett, lehetséges maradjon s a szövetségi politika, a nemzetközi viszonyok csábos változásai dacára is beválják.

Áhítatosan tekint fel hozzá ötven millió alattvalója a két államterületről, mint a gondviselés kiválasztott személyesítője felé, aki mindnyájunk sorsán atyailag örökös. — S messze világrészbe bevilágítanak az ő személyes erőnei, melyekért mindenütt a világon úgy tisztelik, mint az uralkodók mintaképe, aki alkotmányos béke- és kulturfejedelm.

Az ország minden helyén, így Debreczenben is hálaadó, ünnepi istentiszteletek voltak, amelyen a hivatalok küldöttségei, a katonaság is díszben részt vett.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A debreceni református templomokban vasárnap a következő lelkészek tartják az istentiszteletet: A Nagytemplomban Gáborjáni Szabó Gábor s.-lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Uray Sándor lelkész, 11 órakor Nagy Lajos s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Hajdu Gyula s.-lelkész, az Ispótyai-templomban Boér Károly vallásoktató lelkész, a csapókeri imaházban Kovács János vallásoktató lelkész, a homok-keri imaházban Polgár Gyula s.-lelkész.

Az ágostai hitvallású evangélikus templomban ma délelőtt 10 órakor Somogyi Pál református hittanhallgató fog prédikálni.

— **Az oratóriumi vallásos-estélyek,** melyek a múlt évben is olyan kedves és látogatott összejövetelek voltak. f. hó 5-én, vasárnap délután újra megkezdődnek. Ez összejöveteleken, melyek ezután minden vasárnap tartatnak a kollégiumban, az érdeklődő közönséget szívesen látja a rendezőség. Az estély minden alkalommal 5 órakor kezdődik.

— **Hazai miniszter Bécsben időzése.** — Bécsből táviratozzák: Hazai Samu báró honvédelmi miniszter, aki a magyar miniszteri referensek egész karával együtt még Bécsben időzik, ma délelőtt a „Magyar Házban“ dolgozott. Tizenegy óra felé a Landwehrakadémiába ment, ahol részt vett az uralkodó szobrának leleplezési ünnepén. Délután két óra ötvenöt perckor Hazai Samu báró honvédelmi miniszter parancsértisztjével, Nyékhegyi lovassági századossal Budapestre visszautazik.

— **A bémálás.** Még ma is a legnagyobb érdeklődés tárgyát képezik azok a pillanatfelvételek, amelyek Letzer József udvari fényképész kirakataiban láthatók és amelyek a róm. kath. gimnázium udvarán lefolyt bémálás jeleneteit ábrázolják. E felvételeken kívül néhány rendkívül sikerült portraitt az, ami a korzó sétáló közönségét Letzer kirakataihoz vonzák és állandó szemlélésre készítetik.

— **Debreceni költő sikerei.** Szegedről jelentik: Almássy Endre igazgató az október 6-iki ünnepi díszelőadást Zivuska Andornak, a kiváló debreceni költőnek „Fohász“ című drámai költeményével nyitja meg. A szép költemény előadását egy előkép zárja be, amelyet szintén Zivuska Andor tervezett.

— **Gajzágó Béla dr. esküje.** Nagyváradról táviratozzák: Gajzágó Béla dr., a nagyváradi kir. tábla új elnöke tegnap délután utazott el Debrecenből. Gajzágó Béla dr. ma szombaton délelőtt tette le hivatalos esküjét, amely ünnepies formák között történt meg. A kir. tábla dísztermében a kir. tábla és a főügyészség teljes ülésre gyűlt össze. Azonkívül a kir. törvényszék, írásbíróság, ügyészség és az ügyvédi kamara küldöttségileg képviseltette magát az ünnepségen, mely tíz órakor kezdődött. Az új elnök az előírt törvényes formák között azonnal le tette az esküt. Esküztétel után Imrik Péter táblai tanácselnök a kir. tábla körzetébe tartozó hivatalok nevében rövid üdvözlő beszédet intézett az új elnökhöz, akit a főügyészség nevében Sztaniszlavszky főügyész köszöntött föl. Az üdvözlő beszédekre az új elnök válaszolt és ezzel véget ért az ünnepség s Gajzágó Béla dr. azonnal át is vette hivatalát.

— **A delegációk.** Bécsből táviratozzák: Mint a „Neues Wiener Tagblatt“ értesül, a delegációk egybehívását november 17-re tervezik. Ebben az esetben a delegációkat november 18-án fogja megnyitni a király trónbeszéddel.

Egységárak

12
K

City cipők

Pálháza Piac-utca 40, a Hungáriával szemben.

16
K

— **Ötvenéves jubileum.** A debreceni ref. egyház öz lelképásztora, Könyves-Tóth Kálmán — mint értesülünk — a napokban ünnepi ötvenéves lelkési jubileumát. Ezért elutazott Kunszentmiklósról, hol Szász Károly volt püspök után 1863. okt. 4-én mondotta el beköszöntő beszédét, hogy azon a helyen adjon buzgó hálát az Egek Urának, honnan magasztos pályájára elindult ezelőtt ötven évvel. . . Másfélévi kunszentmiklósi hivataloskodás után Laczházára ment, honnan 1883-ban, tehát ezelőtt harminc évvel jött Debrecenbe. Erdemesnek tartjuk megemlíteni, hogy ezen hosszú szolgálat után is teljes lelki- és testi épségben, egészségben végzi hivatalos teendőit.

— **A „Hunnia“ műterem képei és levelező-lapjai olcsók, szépek és tartósak.** Műterem Piac- és Csapó-utcai sarok-ház.

— **A vásártéri „Uranus“ nyári-színházban** ma vasárnap d. u. 4 órai kezdettel megismétlődik a tegnap este nagy sikerrel bemutatott mozgókép-műsor, 4-től 6-ig mérsékeltlen leszállított helyárák, 6 órától rendez olcsó helyárák, folytonos bemenet, utolsó bemenet 9 órakor. A kiváló műsorból kiemelendő a 100,000 koronás örökség, szenzációs dráma 3 felvonásban.

— **Halálozás.** Aradról jelentik: Súlyos csapás érte nagydoroghi Stauber Józsefet az Aradi Közlöny főszerkesztőjét: felesége Brüll Margit rövid szenvedés után meghalt. Az elhunyt urino temetése ma délután volt s azon imponánsan nyilatkozott meg Arad város szeretete és részvéte. Stauber József-nét debreceni uri családokhoz, a Geiger és Brüll-családokhoz is rokoni kötelek fűzte. Az ország minden részéből küldött táviratok közt igen sok debreceni család részvétnyilatkozata is ott van.

— **Tűzoltó-gyakorlat a vízvezetékkel.** Az önkéntes tűzoltó-testület és a magy. kir. államvasut műhelyének tűzoltói e hó 5-én vasárnap délután fél 4 órakor tartták ez ideig záró-gyakorlatukat a református főiskola épületén. Ez alkalommal próbálják ki a vízvezeték vizszolgáltatási képességét és a tüzi fecskendők alkalmazhatóságának megállapítását.

— **Tüdőbeteg-gondozó intézet (Dispensaire) Debreczenben.** A napokban fogja megkezdeni működését a debreczeni ker. Munkásbiztosítópénztár által létesített Kossuth-utca 11. szám alatt hygienikusan és modernül berendezett tüdőbeteg-gondozó és rendelő intézet. Éppen itt volt az ideje, hogy a tuberkulózissal szinte átitatott városunkban egy ilyen fontos intézmény létesüljön. Célia lesz ezen intézménynek elsősorban, hogy a tüdőbetegeket szakszerűen gyógykezelje, fontos feladata továbbá, hogy a betegeket kitanítsa arra, hogy a lehetőség szerint miként rendezze gyógyulása érdekében életmódját, miképp óvják meg családtagjaikat, környezetiüket és embertársaikat a fertőzés veszélyeitől. A dispensaire vezető főorvosa dr. Fehér (Weisz) Hermann a gyulai József-szanatórium hosszú éveken át volt kiválóan szakképzett orvosa lesz, akinek szakszerű vezetése mellett ezen intézmény bizonyára legeredményesebben fog megfelelni kitűzött céljának. Az intézet alorvosává dr. Báthory jónevű helybeli orvos nevezetett ki.

— **A kolera. Élesdről jelentik:** Popa Tótyer, aki a fertőzött Szolvárról Erdélybe utazott, Püspökladányban rosszul lett, majd Barátkára, utazásának főpontjára érve kolera-gyanus tünetek között megbetegedett és most haldoklik. A hatóság a fertőzött vasúti kocsit és a beteget elszigetelte. — Apatinból jelentik: Apatin öt nap óta zár alatt van. A bakteriológiai vizsgálat szerint özvegy Nagy Jánosné kolerában betegedett meg.

A helyigymintisztérium közli, hogy a bácsbodrogmegyei Kölpényen 1, a temesmegyei Deliblaton 1, Palánkán 1, a torontálmegyei Csentán 1, a krassószörénymegyei Nagylaposnokon 1, Kőlozsvárott 2, a kolozsmegyei Mezőszoporon 1, a beregmegeyi Volócon 1, a borsódmegyei Sajóladon 3, a zala megyei Nagykanizsán 4 kolera-gyanus megbetegedés fordult elő.

— **Értesítés.** Özv. Fodor Jenőné, ki francia és német nyelv tanításával évek óta foglalkozik, több oldalról nyert felhívás folytán kurzusszerű csoport órák adását határozta el. Egy-egy csoportban öten vesznek részt. Havitan díj 10 korona. Jelentkezések f. évi október hó végéig Piac-utca 58. szám alatt fogadtatnak el.

SALVATOR kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, oméztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatásu. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Rapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóci Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

Kovács Gyula és Társa Őszi és téli ujdonságok női felöltőkben. ■■■
Debreczen, Divatbundák, plüsch és szőrmekabátok.
Piac-utca 55. (Hungária mellett). Mindezen felsorolt cikkek a legolcsóbb szabott árakon.
 Leány- és gyermekfelöltők, boák és muffok. Costümök, pongyolák. Női leány- és gyermekkalapok. ■■■

Viepesülöböl

— Menyasszonyi, névnapl és mindenféle alkalmi ajándéktárgyak, jó és olcsó kivitelben Mentze Henrik áruházában kapható Piac-utca 38. sz.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.		
Magyar hitel	825 —	
Osztrák hitel	625-50	
4 százalékos korona-járadék	81-15	
Államvesszei	696 50	
Jelszóbank	424 50	
Híradóbank	880 50	
Közüti vasút	760 —	
	644 50	
Irányzati		
Magánleaszámítolási kamatláb:		
Bécs 12 1/16 %	Berlin 4 1/4 %	London —
Budapesti gabonátőzsde.		
Szara K. (Strasser és Könl) dobr. búzamátyos ivartli j. leltése		
Buna májusra	—	
októbertre	10-61	
1914. ápr.	11-48	
Ros. októbertre	8-05	
szepemberre	8-87	
Zab októbertre	7-49	
szepemberre	—	
Tengeri 1918. sz. szeptemberre	7-8	
máj	6 84	
Keszaru csendes.		

íránt, melyen Szende Pál dr., az országsszerte ünnepeelt szónok, az Uj-Magyarország ragyogó tollu publicistája tart előadást az O. M. K. E. központjának képviselőjében és György Ernő dr. biharmegyei kerületi titkár mint a nagyváradi küldöttség szónoka fogja bejelenteni a szomszéd kerület csatlakozását a hajdumegyeli kereskedők mozgalmához. A közgyűlés, melynek tárgysorozatában még az évi jelentés bemutatása és a tisztuiítás is szerepelnek, ma délelőtt fél 11 órakor fog a Kereskedelmi Csarnokban megtartatni. Délben 1 órakor társas ebéd lesz étlap szerint a Royal-szálloda éttermében.

Fizetésektelelenségek. A bécsi hitelezői védőgyűlés a következő fizetésektelelenségeket jelenti: Deutsch és Werthemer posztókereskedő Budapest, Erzsébet-tér 16., Blau és Társa utóda Budapest Király-utca 16., Kleit Gyula Budapest Nagyfuvaros-utca 2., ifju és idősb Csernok Ferenc divatáru-kereskedő Ruma, Schneider Géza Paks, Kállai Sándor Budapest Laudon-utca 6.; (Miskolcban nem Hegyesi János, hanem Hegyesi Jenő fizetésektelelenségek).

Az O. M. K. E. közgyűlése

Dr. Szende Pál és dr. György Ernő Debreczenben.

Lapunk tegnapi számában már közöltük azoknak a tekintélyes kereskedőknek a névsorát, akik a vasárnap délelőtti vonattal érkeznek Nagyváradról Debreczenbe, hogy részt vegyenek az O. M. K. E. hajdumegyeli kerületének közgyűlésén. Azóta több helyről érkezett értesítés a kerületi titkári hivatalába, hogy a közgyűlésen részt kívánnak venni. — Szokatlan erővel nyilatkozik meg minden oldalról a vidéki kereskedőkben az összetartás érzése. Rendkívüli érdeklődés mutatkozik kereskedő és pogászörökben a mai közgyűlés

Óvakodjék az elszennyezett sebektől!

A híres, 40 év óta ezerszeresen kipróbált és bevált antiseptikus

Prágai házikenőcs

megóv a tisztátalanságtól, sebek gyógyításától, enyhíti a fájdalmakat, gyorsítja a gyógyulást és sokoldalú hatása által mint lágyító szivókenőcs egyetlen hábban sem hiányozhatik.

Fragner B. cs. és kir. udvari szállító. Gyógyszertár a „Fekete sashoz”. Prag, Kleinselte, Ecke der Herudag. Nr. 203. Raktárak az Osztrák-Magyar gyógyszerárakban.

Ne fogadjon el MÁS lámpát, mint

„TUNGSRAM”

főírásu VALODI DROTLÁMPÁT.

Hazai gyártmány! Óvakodjunk utánzatoktól!

FEDÁK SÁRI

Az Apollóban egész héten, 1913. évi október 12-ig bezárólag

FEDÁK SÁRI

első fellépése a filmen.

MÁRTA

Egy színésznő karrierje 5 felvonásban.

RENDES HELYÁRAK. ::::: ELŐADÁSOK KEZDETE 5, 7 ÉS 9 ÓRAKOR.
 Nem folytatatólagos bemenet!
 ELŐJEGYZÉS EGÉSZ NAP! ::::: TELEFON 762. SZÁM.

FEDÁK SÁRI

stímök
hely-
zerinti
gok ::
dlnék
ázában.

Zürichből Je-
aki Svájcban
baleset érte.
s könnyebben
alatt meg fog

rosopataki ho-
ebreczenben f.
s 11-én, szom-
55. sz. alatt,
orbaiosok szá-
ögvtásairól hi-

divat újdonsá-
uj megyeháza

övetek mesés
ál. Széchenyi-

gyunk, minden

“ új tagok ér-
tatják a káv-é-

ber hónapban.
erint október

k mutatkozik
enne szép nap

élelől is. Lesz-
Talán még a

meg. Így fest
kell nagy ta-

állítsuk össze
Zivataros esők,
emetlen szelek,
l. lesz napsü-

n maradnak el
éstől is. Szép

sztyálsorsjáték

5658 109284.
47086 67998

95 17499 19560
34 30272 37281

07 56588 60321
55 76140 76185
53 87187 92739

74 11811 17351
91 56719 57124
77 77134 77567
97 95439 96329

koronás nyere-
sjeget. A leg-
lesz.

javítást
ett eszközöl
S Z T Á V,
j utoában.

8 K)
15 K)
20 K)

legolcsóbb
árban. :::
ELEFON 288. SZÁM

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
 uri szabó divattermébe
 a legfinomabb angol
DIVAT SZÖVETEK
 városi új bérház 26. A nagy-
 érdemű urak pártfogá-
 sát kéri, tisztelettel:
MOSKOVITS JÓZSEF

Legjobb cseh bevásárlási
 forrás!

Olcsó ágytoll!

1 kiló szürke, jó, fosztott
 2— K, jobb 2 40 K, prima
 félféher 2-80 K, fehér 4—
 K, fehér pelyhes 5-10 K, 1
 kg. igen finom, hófehér,
 fosztott 6-40, 8— K, 1 kg.
 pelyhes, szürke 6— 7— K,
 fehér finom 10— K, legfi-
 nomabb mellpelyhes 12 K,
 5 kg. vételnél bérmentve.

Rész, töltött ágyak

sűrűfonalú piros, kék, fehér vagy sárga nánkingből, 1
 dunyha 180 cm. hosszú, kb. 120 cm. széles, 2 párnával, 80
 cm. hosszú, 60 cm. széles, új szürkés, igen tartós, pelyhes
 tollal töltve 16— K, félpelyhedunyha 20— K, pelyhedunyha
 24— K, egyes dunyha 10—, 12— K, 14— K, 16— K, fej-
 párna 3— K, 3-50 K, 4— K, dunyha 200 cm. hosszú, 140
 cm. széles, 13—, 14-70, 17-80, 21— K, fejpárna 90 cm. hosz-
 szu, 70 cm. széles, 4-50, 5-20, 5-70 K, alsóhuzat erős eszkos
 gradliból 180 cm. hosszú, 116 cm. széles, 12-80, 14-80 K.
 Szétküldés utánvétellel, 12 koronától kezdve bérmentve.
 Csere megengedve, nemtetszőért pénz vissza.

S. Benisch Deschenitz
 Nr. 1148. Csehország.
 Dusan illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve.

Donogán és Somossy

Hajdúvármegye szállítói nagy áruházába

**megérkeztek az őszi
 :: idény újdonságai ::**

Kosztümbelmék — Bluz- és Pongyolakelmék
 — Divatselymek — Flanellek — Velezek —
 Bársonyok. — Kész menyasszonyi kelengyék.
 Külön szőnyegosztály.

3432 — 1913. v. k. szám.

Árverési hirdetemény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 1913.
 V. 915/2. számú végzése folytán közhírré
 tétetik, miszerint Szalai és Bárczai részére
 debreczeni lakosoktól 134 kor. 70 fillér tőke,
 ennek 1911. év május hó 1. napjától "számi-
 tandó 5% kamatai és az eddig összesen 58
 kor. 50 fillér perköltség erejéig, 1913. évi ja-
 nuár hó 31-én bíróilag felülfoglalt és 605
 koronára becsült butorok, varrógép és egyéb
 ingóságok **1913. évi október hó 8-án dél-
 előtt 10 órakor** kezdetét veendő és Debre-
 czenben, Varga-kert, Legányi utca 35 szám
 alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a
 legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés
 mellett, szükség esetén becsáron alul is el
 fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mind-
 azon foglaltatok részére, kik már jogerős vég-
 rehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1913. évi szeptember hó 5-én.

Oláh Géza, bírói kiküldött.

**Aki jó péksüteményt és
 komlós házikenyeret**

akar enni, az kérje a HOLSTEIN-féle gyártmányt.
 Debreczen, Méliusz-tér 8. szám. Telefon 12-67.

KÖHÖCÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle cukorkánál.

Millió ember szereti a világhírű **RÉTHY-cukorkát**, mert
 rendkívül kellemes ízű, a gyomrot, étvágyat nem rontja.
 Meghűlés, hurut, köhögés ellen biztosan és gyorsan hasz-
 nál. **Vásárlásnál vigyázzunk** és határozottan **RÉTHY-**
félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Az ered-
 etinek minden egyes darabján rajta van a **«RÉTHY»-név**.
 1 doboz ára **60 fillér**, kapható mindenütt.
 Postán küld **5 dobozt franco 3 koronáért**!

RÉTHY BÉLA gyógyszerész **Békéscsaba**.

Iskolaöltönyök

leszállított árban

Grünfeld Adolf és Társa

férfi-, fiu- és gyermekruha-üzletében

Debreczen, Kistemplom mellett,
 sarok bolt, kaphatók.

Legbiztosabb

a cs. és kir. kizárólagosan szabadal-
 mazott **MALÁRTSIK-FELE**

patkányirtó pogácsa

patkányok, egerek, vakondok elpusztítására. Próbadoz
 2 korona. Háziállatoknak nem ártalmas!

Malártsik György, Sátoraljaihely 183.

Debreczenben kapható: Dr. Szelényi Árpád valamint Ku-
 bek Sándor gyógyszerüzleteiben.

Az ország legrégebb és legnagyobb ruhacége. :: Alapított 1845-ben.

NEUMANN M.

ruhaáruháza

cs. és kir. udvari és kamarai szállító

Debreczen, Piac-utca 51. szám, a postával szemben.

Férfi öltönyök: 36—, 40—, 44—, 50—, 56—, 64— korona.

Férfi felöltők: 36—, 44—, 56—, 64—, 76—, 88—, 100 korona.

Férfi téli felöltők: 44—, 56—, 64—, 78—, 90—, 110—, 130— korona.

Öltönyök és felöltők mérték szerint is készülnek legfinomabb gyapjuszövetekből.

Képes árjegyzék ingyen. Csak legjobb minőség. Gazdag választék. Olcsó árak. Postai szét-
 küldés utánvétellel. Meg nem felelő árak készséggel kicserélhetnek, vagy kívánatra a pénz
 visszatérítetik.

Tisztán kezelt borok.

É R T E S I T É S

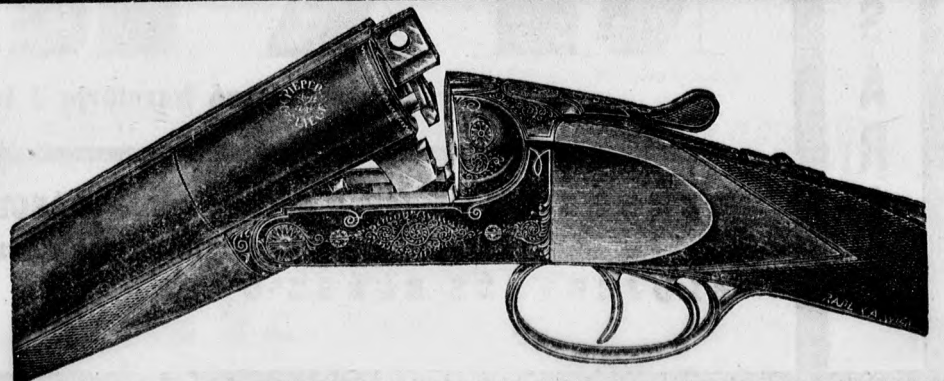
„CSOKONAI“

Van szerencsém a nagyér-
 demű közönség tudomására
 hozni, hogy a **Csapó-utca**
14. szám alatt levő

vendéglőt a mai napon át-
 vettem. Kitűnő izletes ma-
 gyar konyha. Tisztán kezelt
 borok. Havi előfize-
 géses pártfogását kérve, teljes tisztelettel

NAGY ÁRPÁD, a „Csokonai“ vendéglő tulajdonosa.

Naponta frissen csapolt kőbányai sör.

Van szerencsénk a n. é. vadászközönség szíves tudomására hozni, hogy az új angol villanyerőre berendezett automa-
 tikusan működő löporadagoló-gépünk, amelyen az osztrák-magyar füstnélküli löport ezredgramm pontossággal le-
 mérhetjük, megérkezett. Füstnélküli töltények száza kemény seréttel és kátránylemez fajtással 16-os K 13—, 12-ös
 K 15—. Töltények megjel telefonunk után megrendelhetők és postán is szállíthatók lesznek. **Telefonszám: 12-69.**
 Kiváló tisztelettel!

Ladányi József és Társa Debreczen, Piac-utca 83. sz., a Royal-szállóval szemben.

**Üzletem áthelyezése foly-
tán a raktáron lévő áruk
az alanti árjegyzék sze-
rint olcsó szabott árak
mellett szerezhetők be :**

Női felöltő színes, hosszú	8. — 9. — 10. — kor.-tól
Női felöltő sötétkék, hosszú	12. — 14. — 16. — kor.-tól
Női felöltő fekete, hosszú	14. — 15. — 18. — kor.-tól
Leánykabát hosszú, színes	8. — 9. — 10. — kor.-tól
Leánykabát hosszú, kék,	12. — 14. — 16. — kor.-tól
Leánykabát rövid, színes	4. — 5. — 6. — kor.-tól
Női costum színes, angol	18. — 20. — 24. — kor.-tól
Női costum színes, finom	35. — 40. — 45. — kor.-tól
Leánycostüm színes angolkelme	15. — 16. — 18. — kor.-tól
Gyermekgallérok	3—4 kor.-tól
Pongyolák	6. — kor.-tól
Bluzok	3. — kor.-tól

Tisztelettel

Halmágyi Sámuel

női és leány-
felöltők áruháza

Piac-utca 47,
:: a főpostával szemben. ::

Fréd. Mester intézete **kereskedelemtudo-
mányi tanfolyamok** részére. Az Európa
határain túl ismert előbbi kereskedelmi aka-
démia tulajdonosa, **Leipzig**. Ismertetések
ingyen küld az igazgatóság.

1913. V. 2102. sz.

Árverési hirdetmény.

A Debreczeni Hitelbank végrehajtató-
nak végrehajtást szenvedő elleni 60 korona
tőke, ennek 1913. év január hó 1. napjától
járó 6% kamata és eddig összesen 34 ko-
rona 36 fillér perköltség erejéig a debre-
czeni kir. járásbíróóság 1913. V. 4075. sz.
kiküldő végzése folytán a végrehajtást
szenvedőnél bíróságilag lefoglalt és 770 ko-
ronára becsült ingóságokra az árverés elren-
deltetvén, annak — a felülfoglaltatók köve-
telése erejéig is, amennyiben azok törvényes
zálogjogot nyertek — Debreczenben, Piac-u.
32. sz. a. leendő megtartására **1913. évi októ-
ber hó 6. napjának d. u. 4 óráját** tűzöm ki,
amikor a foglalás alatt levő butorok, és egyéb
ingóságok, a legtöbbet ígérőnek készpénz-
fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul
is el fognak adni.

Debreczen, 1913 szeptember hó 20-án.
Gáll Vilmos, kir. bírósági végrehajtó.

Telefon 945.

Telefon 945.

Tüzifa, köszén

igen olcsón beszerezhető
SZÜGYINÉL, (Hungária-malom mellett.)

Ugyanott 2 és 3 méteres
akácfaák olcsón kaphatók.

500 koronát

fizetek annak, ki a **Bartilla fogvizének** használata
mellett üvege 80 fillér valaha ismét fogfájást kap, vagy
szája büzlök. **Bartilla, Winkler Ede, Wien, 19/1 y
Sommergasse 1.** — Kapható Debreczen minden gyógyszer-
szertárban és drogueriában. Csakis „Bartilla fogvil.”
kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik. O
helyekre hol nem kapható, bérmentve küldök 7 üvegre
5 kor. 80 fillérért.

KEIL-LAKK

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen
Asszony mondja: ez a kincsem!
A padló úgy fénylik tőle,
Nem is kell sok máz belőle;
Kevés munka, semmi kín,
Barna, vagy porszürke szín,
Figyelmed csak arra legyen,
Hogy az mindig „Keil-Lakk” legyen!
Ajtó, mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz mint a márvány,

Ha „fehér Keil Lakk“-ot veszünk
S vele mindent jól befestünk.
Konyhabutor, asztal, szék,
Itt van „Keil-Lakk” azurkék,
Kerti butort fessünk zöldre,
Gyermekeknek öröm re.
„Keil-Lakk“-ból van minden szín,
Kék, piros, zöld-rozmarin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott „Keil-Lakk“!

Mindenkor kapható

Kontsek Géza cégnél, Debreczen.

7065—1913. szám.

Gabona szállítási hirdetés.

A máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság magtárai részére szál-
litandó gabonaneműek biztosítása céljából **1913. évi október hó 20-án d.**
e. 10 órakor az erdőigazgatóság hivatalos helyiségében írásbeli verseny-
tárgyalás fog tartatni.

A tárgyaláson résztvenni óhajtok felhivatnak, hogy az egy koronás
bélyeggel ellátott és 5000 (ötezer) korona készpénz, avagy állami érték-
papir bántpénzzel felszerelt írásbeli ajánlataikat a versenytárgyalás nap-
jának délelőtti 10 órájáig az alulírt erdőigazgatóságnál nyujtsák be.

A szállítandó gabonamennyiség a következő:

A bocskói magtárba	155 q buza,	185 q rozs,	50 q tengeri
A rahói	» 180 q	» 645 q	» 30 q »
A körösmezői	» 165 q	» 560 q	» 90 q »
A felsővisói	» 245 q	» 925 q	» 10 q »

Összesen 745 q buza, 2315 q rozs, 180 q tengeri.

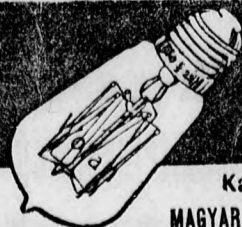
Szállítási határidő a buzára és a rozsra nézve 1913. évi november
hó vége, a tengerire nézve 1914. évi március hó vége.

Az árlejtési és szállítási feltételek az alulírott erdőigazgatóságnál,
a bustyaházai m. kir. erdőhivatalnál, a bocskói faraktárgondnokságnál,
a rahói, mezőháti és visói erdőgondnokságnál, nemkülönben a nagy-
károlyi, debreczeni és beregszászi m. kir. pénzügyigazgatóságoknál te-
kinthetők meg.

Az árlejtési feltételekbe ütköző, avagy a későn érkező és az utó-
ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

M. kir. erdőigazgatóság.

Wotan

Lámpa

A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa.
Huzott drótszállal 75% árammegtakarítás.

Kapható villanszerelési üzletekben, villanytelepeken és a
MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-kört 36. Gyár-utca 13.

Bőrtisztatlanságokat PINOSOL

mint bőrtisztítót, pörsekeneket, hajfényt, érdes és feltöredezett testbőrt megszüntet... mely a kátrányt gyógyhatású alkotórészeivel elszigetelve és a szagos, színező és ragasztó alkotórészeketől mentesítve, tartalmazza és a gráci dermatológiai klinika megfigyelései szerint hatásosabb, mint az officinális kátrányemlék. Alkalmazható leginkább mint

folyékony Pinosol-szappan (1 K és 2 K 50 filléres palackokban hosszantartó készlet) Aki pedig megszokásból a szilárd szappant előnyben részesíti, használjon

Pinosol-Boraxszappant (80 fillér) vagy **Pinosol-kénesztejszappant** (90 fillér).

Bőrbajok és kiütések ellen az orvosok a szilárd 10%-os Pinosolszappant ajánlják (90 fillér).

Bővebbet a szappanokhoz csatolt ismertetés nyújt.

Fejmosásokhoz, hajbullás, korpásodás stb ellen a folyékony Pinosol-hajszappan szolgál, 1 koronás és 2 korona 50 filléres palackokban (hosszantartó készlet).

Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és illatszerkereskedésekben.

Pinosolwerke G. Hell & Comp., Troppau
Wien, I., Helfferstorferstrasse II.

Debreczeni raktár: **Központi drogeriában Rex Ferenc és Társánál.**

Legjobb szépitőszert! Hölgyek részére nélkülözhetetlen!

Óvakodjunk az utánzatoktól! Törv. védve. Csodás, gyors és biztos hatása.

A NŐI SZÉPSÉG

elérésére, újkétesítésére és fültartására legkiválóbb és legbiztosabb a vegyítés, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan, minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerkereskedésben kapható **Földes-féle**

MARGIT-CRÉME MARGIT-SZAPPAN

Ezen világhírű arckenőcs elásvolt szeplőt, májfoltot, pattanást, miteszt és más minden bőrbajt, sőt ráncokat, himlőhelyeket is, az arcot fehérre, simává és lidévé varázsolja. **Ára: kis tégely 1 kor., nagy 2 kor. Margit-hőlygőpor (3-féle színben) 120 kor. Margit-szappan 70 fill., Margit-fogpép (Zahnpaste) 1 kor. Margit-arcvíz 1 kor.** Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN GYÓGYSZERÉSZ, ARAD.

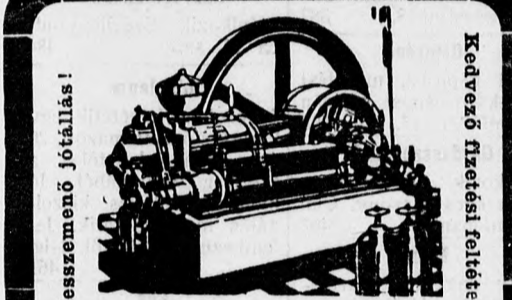
Főlelakat Debreczenben: Balázs Ödön, Jóna és Jóna drog., Kubek Sándor, Mihailovits Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla. — Hajduböszörmény: Ersey Gábor gyógyszerár. — Hajduszentmihály: Bardócz Zsigmond.

Figyeljen a névre és kérjen mindig határozottan Erdőgyöngyét. Hasonnevű értéktelen utánzatok visszautasítandók! **Erdőgyöngyeművek Moritz Löw, Brünn-Hussowitz.**

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **libatollat és pehelyt** akármily mennyiségben veszek és eladok. Villanyerőre működő gépeimen tisztított fosztott tollat és pehelyt kelengyékhez állandóan nagy választékban szolgálhatok. Használt toll tisztítását elvállalom. Tisztelettel: **Katz Áron tollnagykereskedő, Debreczen, Hatvan-utca 74.**

Elismert legjobb motorok!

Eredeti KÖRTING DIESELMOTOROK

Álló- és fekvőtípusú. Szívógáz és benzinmotorok. Benzin és nyersolajos cséplőgarnitúrák, magánjáróval is. Meglepő újdonságok! Nyersolajmotorok Meglepő újdonságok gyújtófej, vízbefecskendezés és kompresszor nélkül. **GELLÉRT IGNÁC és TÁRSA** mérnöki iroda Budapest, V., Koháry-utca 4. sz. Saját érdekében kérjen ajánlatot!

2420—1913. tkvsz.

Árverési hirdetmény.

A püspökladányi kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajthatónak Löwenstein Mórné Rosinger Mária végrehajtást szenvedő elleni 390 kor. 7 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék, a püspökladányi kir. bíróság területén levő, Nádudvar községben fekvő, a nádudvari 2152. sz. betétben A + 1. sor. 2008. hrsz. alatt felvett 348 négyszögöl területű, a beltelekben fekvő 790 ölsz. ház, udvar és gazdasági épületeknek a Löwenstein Mórné szül. Rosinger Mária B 4. és 7. alatti 2/5-öd illetőségére az árverést 800 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan jutalék az **1913. évi október hó 24. napján délelőtt 10 órakor** Nádudvar község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog, azonban kétharmadán alól nem.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan jutalék becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. 60. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Püspökladány, 1913. évi aug. hó 4-én. **Kókay s. k., kir. albiró.**

Dózsa György s. k., elnök.

Dusa József s. k., igazgató.

Tíz szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vasárnap betűből szedve minden szó 10 fill. Apró hirdetések előrefizetendők. :::

Üzlet

CIRIN

parket és linoleum ke-
nőcs kefével nélkül fé-
nyes és sikos. Aparkett
szép világosan tartja. —
Kapható a DEUTSCH-
üzletekben. 13

VALÓDI

édes, nemes szegedi pap-
rikaktól legességek óriási
raktára Lindenfeld J
Jenő fűszer-, gyarmat-
áru nagykereskedésében,
pénzügyi palota. Telefon
79. sz. 1755

Konyha- és előszoba-
berendezések készen kap-
hatók nagy választékban
Weisz Ferenc asztalos-
nál, József kir. herceg-
utca 7. szám. Telefon:
10—90. 1

Butorok

legolcsóbban kaphatók,
havi részletfizetésre is.
Weisz Gyula asztalos és
kárpitós, Széchenyi-u.
19. Minden kárpitós mu-
kát felvállal. 1923

Szalonna, zsirnak- ::: való és zsir :::

a legjobb minőségben és a leg-
olcsóbb napitárban beszerezhető

Poláczek István

hentes- és zsiradéktüzetben

DEBRECZEN,

1862 Csapó-u. 98

Püspökladányban a

Royal-szállodában

minden időben kényelmes
szobák, meleg és hideg
ételek kaphatók. Mérsékelt
árak, pontos kiszolgálás.
Csengő a kapunál. A n.
é. utazó kézség becses
partfogását kéri. Szántó
Márton, tulajdonos. 1801

MOTOR

jának

javítását ne halassa ta-
vaszra, amikor nincs idő
a gondos elkészítésre, ha-
nem kérjen költségvetést

Ráldor M.

motor- és gépműhelytől

Budapest,

Szondy-utca 56,

ahol legpontosabban ké-
szül. Benzín- és nyers-
olajmotor minden nagy-
ságban raktáron. Magán-
járatokat átalakít. 2299

TOLNAI

DÁNIÉLNÉL

Piac-u. 49.

Olcsó egységárak !!

11-13-15-18

korona.

AMERIKA DEBRECZENBEN,

aki TAKÁCS VINCÉNÉL, a
ref. nagytemplom mellett ké-
szített fényképeit és leve-
lezőlapjait. Csekély ráfize-
téssel majdnem életnagy-
ságu képet kap. 1812

Autogén-

hegesztések
készítetnek

IFJ. LOSONCZI JÁNOS

DEBRECZEN,
József kir. h-u. 16.
Telefon 347. 1903

LETZTER JÓZSEF

udvari fényképész!

mütermé egész

vasárnap nyitva !!

Legujabb kivitelű

!! platinképek !!

Alkalmi vétel.

2 darab bordó

selyempaplan

eladó. Ára 100 korona.

Debreczeni Lajosné,

paplankészítő. Szappanos-utca
16. Telefon 4-13. 1998

Költöztetek,

butort pakolok, hely-

ben és vidékre féde-

res stráfkocsin, sze-

mélyes jelenlétemmel,

a legnagyobb figye-

lemmel. Kocsit köl-

cson is adok. 1998

Debreczeni L.

Szappanos-utca 16.

Telefon 4-13. szám.

Szüts István

uri- és egyenruhaszabónál le-

het legolcsóbban legdívato-

sabb ruhát rendelni. Nagy vá-

laszték bel- és külföldi szöve-

tekben. 1835

Hunyadi-utca 13.

OKTÓBERI MÁV.

MENETREND

már megjelent és 20

fillérjével kiadóhivata-

lunkban, Piac-utca 49

és az összes dohány-

tőzsdékben kapható.

Különtéle

Mig a készlet tart

az új Béka áruházban
Piac- és Hatvan-utca sar-
kán legujabb faconis se-
lyem bluzok 10 korona.
Szövet etamin és batizt
bluzok 5 korona, 1 vég
angol vászon finom szálú
11 korona, egy kész
rumburgi lepedő varrás
nélkül 240 korona, szö-
vet maradékok 140 cm
széles 3 korona. Férfi
ingek és fehéreműek
remek választékban. Fiu
és leánykaruhák remek
választékban. Csekély be-
vásárlásnál sok pénzt ta-
karíthat meg a Béka áru-
házban. 1715

VIZVEZETEK,

csatornázás, központi fű-
téseket szakszerű kivitel-
ben jóállás mellett. Terv-
rajzot és költségvetést
díjtalanul készítik. Há-
zak évi jókarban tartá-
sát csekély díjazásért el-
vállalom. Gyenes Antal,
Miklós-utca 29. sz. Tele-
fon 973. 34

Mes Dames:

Egyszeri próba meggyő-
zi, hogy szeplőt, májfoltot,
pattanást, vimmedlit, min-
den bőrruhaszabót az or-
szághírű ártalmatlan, Ma-
liid arczkenőcs, crém és
szappan okvetlen elmű-
lasztja. Ha nem, árát min-
den kibeszélés nélkül
visszaadom. Semmi rizi-
kó, próbálja meg. Kap-
ható minden gyógyszer-
tárban és drogeriában.
Főraktárak: Józsa és Jóna
és Tóth Béla utóda Kubek
Tiszapalota. 2416

Jó

házi koszt kihordásra,
esetleg bent kosztolásra
is kapható Zöldfa-utca
10. sz. 422

MAISON BIRO

angol női szabó Szalon-

ját, mely 8 évig Buda-

pesten létezett, Debrecen-

ben Deák Ferenc-utca

13. szám alá helyezte át.

Mérték után készít finom

szövetből selyem bélésel.

Kosztümöt 90, raglánt 70,

plüss kabátot és színházi

köpenyt 100 K. Hölgyek

által hozott kelméből fa-

zont 40 K. Elsőrendű

munka. 2217

Lakbérnyugtakönyvcske,

házbérnyugtakönyvcske,

kapucédula minden-

féle helyiség részére, házi-

rend, házadó megtérítési,

építkezési, lakhatási en-

gedély iránti kérvények

és lakás bérbeadási je-

lentések, lapunk kiadó-

hivatalában kaphatók.

Német

nyelvtani és társalgó ór-
ákat adok. A. D. Erzsébet-
ut 4. 388

Elveszett

egy arany amulett, becsü-
letes megtaláló jutalom-
ban részesül. Piac-u. 77. I.
em. 6. sz. 410

Fehéremű

varrónő ajánkodik há-
zakhoz. Bluz, pongyola
varrást is ért. vidékre is
elmege. — Cim Szántai-
né, Nagy József-telep,
17/a. 383

Tanárnő

német, angol, francia ór-
ákat ad. házakhoz is el-
jár. Cime: Varga-utca 6
szám alatt. 360

Teljes

ellátásra egy kis fiut el-
vállalok. Széchenyi-u. 14.
409

Zongoránál

bölcsön tanítok. Varga-u.
6. sz. 403

Díószegi

létai-uton földbérletet ke-
res Czában Nándor,
Szentanna-u. 55. 455

ó

családból val ófiatal nőt

kvártélyra vagy teljes el-
látásra elfogadok, Haj-
nal-utca 9. 454

Kitűnő

szabadalomhoz pár száz

koronával társat keresek.

Barna-utca 13. kereszt-
épület. 452

Egy

öltönytisztítást, vasalást

2 koronáért teljes szak-
értellemmel elvállalok.

Feigenbaum L. Arany

János-u. 5. 2311

Lakás

Miklós-

utcai 21 szám alatt egy

nagyobb udvari lakás

azonnal, vagy november

1-re kiadó. Irodának is

nagyon alkalmas. 836

Bolthelyiség

Miklós-utca 22. szám alatt

olcsón, azonnal kiadó.

Mészárszéknek, hentes-

nek vagy borhéllynek

igen alkalmas. Értekez-

hetni a fűszerüzletben

Lakatos-

vagy asztalosműhelynek

való helyiség és egy szoba

kiadó. Széchenyi-utca 44.

szám. 727

3 szobás

modern utcai lakás mel-

lék helyiségekkel együtt

október vagy november-

re kiadó. Értekezhetni

Magos-utca 18. sz. alatt.

Külön bejáratu

butorozott szoba kiadó

Kossuth-u. 25. 407

Butorozott

különbejáratu szoba, köz-

zel a főtérhez, villanyvi-

lágítással október 1-ére

kiadó. Cim a kiadóhiva-

talban. 375

Kiadó

minden órán kisebb és

nagyobb lakás. Mélyen

furrott jó vizű kut az ud-

varban. Szentanna 6. 373

Kiadó

szép nagy szoba, kony-

ha, speiz október elsőre,

Árpád-tér, Sámson-u. 8.

370

Uteai

világos szoba egy-két hi-

vatalnok vagy kereskedő

alkalmazottnak teljes el-

látással kiadó lelkes öz-

veg Balsay Istvánnál,
Bethlen-utca 8. 371

Kiadó

2 szobás utcai lakás, mel-

lék helyiségek. Vár-u. 4.

sz. 478

Kiadó

egy csinosan butorozott

szoba Szalkai-u. 3. alatt.

480

Kiadó

bolt a Csapó-u. 19. sz.

alatt. 482

Csapó-

utca 39. alatt külön bejá-

ratu butorozott szoba ki-

adó 483Bethlen-u. 23. sz. 474

OKTÓBERI MÁV.

MENETREND

már megjelent és 20

fillérjével kiadóhivata-

lunkban, Piac-utca 49

és az összes dohány-

tőzsdékben kapható.

Állás

Házaló ügynők

kerestetnek sürgősen. Pi-

ac-utca 49. 327

Czimbalmot

tanít előkelő tanárnő, ki-

tűnő módszer szerint.

Csak még néhány szabad

órája van. Cim a kiadó-

hivatalban. 959

Könyrelést

vagy másolást vállalok.

Szalkai-u. 3. sz. 406

Ügyes

megbízható fűszerkeres-

kedő segéd azonnali be-

lépésre ajánlkozom. Cim

Kishegyesi-ut 8. 387

Gépirónó

vállal gépirást, másolást

és sokszorosítást lakásán

Simonffy-u. 15. 408

Gazdasszovnyak

ajánkodik tisztességes

ötven éves asszony. Cim

a kiadóban. 402

Német

leány nagyobb gyerme-

kek mellé ajánkodik. —

Tíz szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűből szedve minden szó 10 fillér. Apró hirdetések előrefizetendők. ::

Vidékről
apróhirdetéseket legelőszertőbb postautalványnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén előír. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosításra nem szolgálunk.

Jellegés leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

A Debreceni Független Újság telefon számai:
Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Levelezés
Jellegés levélnél a hirdetés száma is kérietik.

Szép
molett asszonykának szörmeboája zálogban van. Ha akadna úri ember, ki hajlandó volna ezen csekély áldozatra és kiváltan. bizonyosan nem bánta meg. Levelet kérek a Debreceni Független Újság kiadóhivatalába „Szükség törvényt bont” jellegére. 365

Egy
sorsüldözött fiatal úri asszonykát, mely nemes szívi úri ember támogatna. „Az élet oly rövid” jellegére kiadóba. 366

Piatal
bakfischit csak titokban támogatnék. Találkás levelet „Autotaxi” jellegére poste restante főposta. 367

Meguntam
bus özvegységem, jólelkű, esetleg idősebb úr ismeretségét keresem. Levelet a kiadóba kérek „Kedves, jó asszony” jellegére. 368

Életem,
Mindig rettegek, hogy elveszítlek akkor, amikor már megtaláltalak. Várlak Életed. 412

Bóhó fiu
szeretne bájos médikével elmulatni. Levelek „Ma a miénk” jellegére a postára postrestante. 413

Baba
Aranyos, édes, szép asszony, kegyeskedjék „Kézcsók” címen kiadóhivatalba megírni, mikor láthatja doktor utitársra. 391

Sánta angyalok
levele van ismert helyen főhadnagytól. „Esedezem vegye át. 392

Mely
úri nő adna csinos fiúnak olcsó lakást „Vasuti” jellegére főposta restante. 393

Szépnek
mondott. 26 éves szőke nő, szeretne megismerkedni idősebb úriemberrel, aki állandóan támogatná. Levelek „Szőke” jellegére a kiadóhivatalba kéretnek. 394

Nőstílus
céljából megismerkednék oly 24-32 éves hölgyvel, kinek 10-15.000 korona / hozománya van. Harminc éve fennálló jóforgalmu üzlet átvételéhez. Vallás mellékes. Közvetítő kizárva. Levelet „Budapest” jelige alatt kiadó továbbit. 395

Szép
fiatal masamód vagy varrólyánkának mesés téli kosztümöt vennék, levelet „En leszek” jellegére kiadó továbbit. 396

Melyik
úri bácsi segítene ki csekély összeggel és szerényen támogatna, gyakran Debreczenbe járó 20 éves, filigrán, barna asszonykát, nagyon meghálálnám, mert „Kislányom”-at látni vágyom. Gyerekek és kalandorok ki-mélnének. Választ a kiadóhivatalba kérek „Mai kor” jellegére. 398

Urleány
kellemes úri ember szórakozását keresi, kívül elölténé idejét. Irjanak „Fekete szem” jellegére a kiadóba. 401

50 000 dollar
kézpénzvagyonnal sűrűsben csinos, egészséges fejét keresek, ha vagyon-talan is. 22 éves, független, szépnek mondott amerikai hölgy vagyok, németül jól beszélek. Nem névtelen ajánlatokat kérek. Hymen, Berlin, 18. 2352

Fenkölt
lelkű, kiváló egyéniségű, előkelő megjelenésű keresztény leány lelkületénél, egyéniségénél fogva magát szintén elhagyatottnak érző előkelő gondolkozású 30-40 éves művelt keresztény úri ember ismeretségét keresi. Választ „Ideálisták” jellegére a kiadóhivatalba. 471

Impozáns
megjelenésű, kedves debreczeni elvált asszonykának melyik előkelő úriember lenne támogató barátja. „Feltétlen tisztesség” jellegére vár választ a kiadóba. 399

Házasság
céljából ismeretségét keresi keresztény, csinos úri leánynak előkelő állami állásban levő fess úri ember. Leveletet „Összeillő pár 313” jellegére a kiadóhivatalba kér. 467

Nőni
venném azon hölgyet, ki által szerény egzisztenciához jutok. 24 éves izr. fiatalember vagyok. Leveletet „Azonnali” jellegére Nyiregyháza posta restante kérek. 468

Sürgösen
nősülne szenvedély- és adósságmentes fiatal vagyonosabb vidéki ügyvéd nagyobb készpénz hozománnyal. Levelek „113” jellegére kéretnek a kiadóhivatalba. 469

Israelita
férjet keresek nővérem részére. Könyvelő 1800 korona emelkedő fizetéssel, de azért a háztartás minden ágában teljesen jártas, hozománya is van. Kereskedőknek vagy bármily foglalkozásu egyének segítségére lehetne. Teljes című leveletet „Tökéletes” címen a kiadóhivatalba. 470

Kapitányt
nagyon kérem, ne legyen oly kegyetlen s írjon egy pár sort bátortalannak főpostára. Meglátja nem fogja sohasem megbánni. 398

Nemes
lelkű úri ember ismeretségét kérem, ki legvégső szükségemben áldozatkészségével a romlástól megmentene. Választ „Hálás 32” jellegére kérek a kiadóhivatalba. 472

32 éves
csinos hölgy évi 3000 K. jövedelemmel, férjhez menne 40 éves úri emberhez. Leveletet „Komoly elhatározás 500” jellegére továbbit a kiadóhivatal. 429

Piatal
úri asszonyt, melyik úri ember szórakoztatnászellemesen? Levelet „Jó gondolat” jellegére a főpostára. 430

Kéi
intelligens úri fiatal ember hasonló urhölgyek barátságát keresi. Szíves válaszokat csak esti találkozóval „Juventus” jellegére a kiadóhivatalba. 431

16 éves
úri leánnyal melyik idősebb úri ember ismerkedne meg? Választ „Fekete 16” jellegére kér a kiadóhivatalba. 432

Jobb nő
barátságát keresem legnagyobb titoktartással. Választ „Gazdász 127” jellegére kérek a kiadóhivatalba. 435

Hölgyeim!
23 éves bohém fiu keresi egy bohém leány ismeretségét, kívül novemberig, míg a két hónapos katonaszolgálatra bevonul, kellemesen elszórakozna. Fényképes leveletet diszkreáció mellett „Fogtechnikus” jellegére kér. 434

Dundi.
Kellemes ünnepeket, boldog újévet kíván, a ki reád naponta gondol. Miért nem írsz? Bélád. 435

Egy
váltófelben levő, előkelő fiatal asszony óhajit megismerkedni gentry urral, ki öt állásba juttatná. Leveletet „Sorsüldözött” jellegére kér a kiadóhivatalba. 436

Mindenem
Kétségbe ejtő az, hogy semmi életjelt nem ad magáról, talán csak nem beteg, írja meg, Kassán vagyok, postafiókomba. Üdvözli sokszor L....

Adás-vétel

Kis bocsikai
kertben levő szőlő, jókarban csemege fával ellátva eladó a harmadik dűllőben. Értekezni lehet Major Sándor erdőőrnel. 2353

Eladó
a Homokkertben, Szabó Kálmán u. 7. sz. ház, az állomás közelében. 2360

Két
jó karban levő kétsütős tornyos tűzhely jutányosan eladó. Pacsirta-u. 47. 446

Eladó
házak a Bozzay-telegen, ugyanott kiadó lakások egész udvarral. Értekezhetni Csókánál. 447

Eladó
a Halápon, az állomástól félórára 55 hold kaszáló. Értekezhetni Zöldfia-utca 12. 448

Bor
érmelléki jutányosan árban eladó. Telegi-utca 76. — Lakatos. 449

Modern
kisebb sparherd, kályhák, villany. lüszterek megvételnek. Hatvan-u. 9. fűszerüzlet. 450

A
nagycserei állomástól levő hízalómba csöves tengerit napi árba veszek. Lakom: Nap-utca 17. sz. Szabados Ferenc 443

Mézet
bármily mennyiségben a legmagasabb áron vesz Friedländer Vilmos Balmazújvároson. Ajánlatokat kér mennyiség és ár megjelölésével. 439

Keresek
megvételre egy kis vas-konyhát. Csapó-u. 44. a. 481

Eladó
a Halápon az állomástól félórára 55 hold kaszáló. Értekezhetni Zöldfia-utca 12. alatt. 479

Eladó
3 utcára sarok fűszerüzletberendezés elköltözés miatt jutányosan. Bem József-u. 2. 480

Kanapé
fetelek, üst, asztal, ógy, kredenc, teknő eladó Eötvös-u. 1. sz. 476

Eladó
tükrös mosdó. Értekezhetni Piac-u. 55. alatti tőzsdében. 477

Eladó
egy jókarban levő cimbalom Piac-u. 58. II. em. 30. sz. alatt. 479

Tisztán
kezelt, kitűnő libaszir úri helyről kapható Szepességi-utca 43. 473

Egy szép
ebédlő butor eladó. Értekezhetni Poroszlai-ut 1. sz. alatt. 418

Eladó
bolti új állványok olcsó árban. Csapó-utca 39. sz. a. Ugyanott két csinosan butorozott szoba külön kiadó. 415

Eladó
József kir. herceg-u. 59. sz. nagytekű ház. 424

Eladó
tanyaföld Macson 54 köb-lős, esetleg bérbeadó. Sestakertben 1300 négy-szögöl szőlő eladó. Értekezhetni Bethlen-utca 54. szám. 420

Bárony
szövet kosztümök, blúzok eladók. Király-u. 5. sz. földszint baloldal. 2243

Egy
jó varrógép jutányosan eladó. Csillag-utca 108. szám. 417

Egy
kettős tyukketrec és két ágy eladó. Késes-u. 30. szám alatt. 423

Egy
szoba butor, két leánder olcsón eladó. Arany János-utca 55. sz. 427

Kályha
tapasz, magas hőbíró kapható. Kerámiai szaküzlet, Péterfia 20. Ugyanott két új vaskályha eladó. 369

Elcsórléniem
szoboszalai-ut 4 számú házat kisebb házzal vagy szőlővel, bárhol lehet, esetleg eladó, bármi célra megfelelő. 46L

Kitűnően
jövendelő nagy értékű ingatlan olcsón, kevés pénzzel megvehető. Piac-utca 60. sz. dohánytőzsdé. 465

Eladó
egy kijátszott hegedű Piac-utca 49. II. emeleten. 405

akulaturpapir
10 kilónként is kapható a kiadóhivatalban. 404

Pergetett
méz kilója 1.40 kor. Faragó-utca 18. 377

Villanygök
gázharisnyák, kályhák, konyhák, lombfűrészeszkák, fedélpapírok legolcsóbban Nagy vas-kereskedőnél Csapó-utca 68. sz. 374

Pergetett
akácmez kilója 1.40 kor. Hortobágy-utca 11. 372

A
köntösgátnál három kis hold lucernás föld egy évre 1914-re kiadó. Ott használt boroshordók eladók. Széchenyi-utca 41. 389

Pianino,
zongora, cimbalom bérbeadó Szentanna-Baththy-ány-utca saroképület, hangszerüzletben. 39

Boroshordók,
tapsókádák használt és új kapható, új 6 koronától kezdve készpénzért és hitelbe. Péterfia-u. 76. 378

Többféle
butor eladó Arany János-u. 48. alatt. 411

Eladó
gyümölcsös jó házzal jutányosan áron. Boldogkert Uszó-u. 7. 353

Ebédli
és szalon garnitúra eladó Poroszlai-ut 1. Sestakert. 354

Családméh
eladó. Rákóczy-utca 18. sz. 355

Csinos
asztali tornyos konyha eladó. Bercsényi-u. 48. 356

Szoba
konyha berendezés eladó. Sámson-u. 8. 357

Kevésbé
használt butorok eladók. Csillag-u. 8. 358

Eladó
egy tükrös mosdó és egyéb butorok. Értekezhetni Piac-utca 55. szám alatti tőzsdében. 359

Keményfa
butor modern, féregmentes eladó Erzsébet-utca 44. sz. 361

Vadász cipő
és egyéves önkénteseknek cipőt, csizmát szabályszerűen készít Falusi Károly, polgári és katonai cipésmester, Csapó-utca 41. sz. a. 310

szőlő szedése sző 10 hirdetések adók. ::

Argályos
tanulók felvétele Mór, Piac-utca 440

Argályos
házmaster Arany János-utca 441

Argályos
szétszűréses felvételészetben írásban részeseül-arty-u. 14. sz. 442

Argályos
Kálmán J. fűződnél. Kut-u. lehet reggel 473

Argályos
azonnal felvétele-utca 23. ke-438

Argályos
jelentkezzék alatt könyv-475

Argályos
Széchenyi-ut-484

Argályos
felvétetik egy alkalmazott, 20. lehetőségek a szakmából. Jó ügyes kiszolgáló. Jelel 12-től 1-ig. 461

Argályos
való fiu hennak felvétetik. 462

Argályos
Várady Te-463

Argályos
írás, szorgalmi irodai alkalmas. Cim a kib-414

Argályos
szétszűréses felvételészetben írásban részeseül-arty-u. 14. sz. 442

Argályos
Kálmán J. fűződnél. Kut-u. lehet reggel 473

Argályos
azonnal felvétele-utca 23. ke-438

Argályos
jelentkezzék alatt könyv-475

Argályos
Széchenyi-ut-484

Argályos
felvétetik egy alkalmazott, 20. lehetőségek a szakmából. Jó ügyes kiszolgáló. Jelel 12-től 1-ig. 461

Argályos
való fiu hennak felvétetik. 462

Argályos
Várady Te-463

Argályos
írás, szorgalmi irodai alkalmas. Cim a kib-414

Cirine 1901 óta kitűnően bevált

Parkett Linoleum

stb. részére

Kezelése gyermekjáték

Evente 2-szeri beeresztés elegendő. Kéfé és acélforgács szükségleteléné válik. A padló mosható és világos marad. Mindenütt kapható. 1/2 üveg K.3., 1/2 üveg K.1.70. Egyedüli gyártója: J. Lorenz & Co. G.m.b.H. Eger (Böhmen) fiokgyar németország részére Böhme & Lorenz, Chemnitz i Sachsen.

Kapható Debreczenben a Deutsch-féle üzletekben.

A „Parkett és linoleum szaksterü gondozásáról” szóló 78. sz. füzetet ingyen és bérmentve megküldjük.

Sparherd

azonnali megvételre kerestelik.

Cim a kiadóhivatalban.

URANUS

KORONA-PASSAGE

A VILÁG LEGNAGYOB
SZENZÁCIÓJA!

KIZÁRÓLAGOS BEMU-
TATÁSI JOGGAL!

GERMINAL

Zola világhírű szociális regénye után készült dráma a bányászéletről, 8 felvonásban.

FŐSZEREPLŐ:

HENRY KRAUSS

a világsiker aratott „A NYOMORULTAK” (Jean Valjean) főszereplője fogja az emberek millióit bámulatba ejteni, a kinematográfia történetében páratlanul álló hatalmas műben, a „GERMINAL”-ban, melyben ETIENE LANTIER főszerepét fogja alakítani, ez által újabb próbáját nyújtva hatalmas művészi tehetségének.

ELŐADÁSOK SORRENDJE:

HÉTFŐN ♦ KEDDEN ♦ SZERDÁN ♦ CSÜTÖRTÖKÖN ♦ PÉNTEKEN
NAPONTA KÉT ELŐADÁS: I. PONTOSAN 6, II. PONTOSAN 9 ÓRAKOR

☞ SZOMBATON és VASÁRNAP ☜

Délután 3, 6 és 9 órakor. :::: Mindenkor 3 órás előadás!

HELYÁRAK: PÁHOLY 4 személyre K 7-50 ♦ ZSÖLYE K 1-80 ♦ ZÁRTSZÉK K 1-40
I. HELY K 1-10 ♦ II. HELY —-80 ♦ III. HELY 50 fillér.

SZOMBATON ♦ VASÁRNAP A 3 ÓRAKOR KEZDŐDŐ ELŐADÁSOK
RENDES HELYÁRAK MELLETT TARTATNAK!

Ezen előadások bármelyikére **számozott jegyek** előre válthatók délelőtt 10—1-ig és délután 3-tól folytonosan az «URANUS» színház pénztárában. Telefon 3-28.